

„EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET, EGÉSZSÉGES GYERMEK”

A Kisközösség Óvoda

1031 Budapest, Emőd utca 12.

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM: 034293

„Új parancsot adok nektek: szeressétek egymást, ahogy én szeretlek benneteket. Arról ismerjenek meg, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.”

Biblia, Újszövetség, János evangéliuma 13,24.

Intézményvezető:	Salem Julio Samir óvodavezető	
Nevelőtestület <i>elfogadta</i>	Szülői szervezet <i>megismerte, véleményezte</i>	
Intézményvezető <i>jóváhagyta</i>		
<i>Egyetértését kinyilvánította a fenntartó</i>		
A dokumentum jellege: nyilvános		
Megtalálható: Óvodavezető irodájában		
Hatályos: 2022. szeptember 01-től	Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig	
Verziószám: 5	Készült: 2022. augusztus 25.	

Tartalomjegyzék

Az óvoda hivatalos adatai:	3
JOGSZABÁLYI HÁTTER	4
1. Bevezető	5
2. Óvodai nevelésünk célja és feladatai.....	5
2.1. A Kisközösség Óvoda nevelési céljai	5
2.2. Óvodánk nevelési feladatai	6
3. Gyermekkép, óvodakép.....	6
3.1. Gyermekképünk.....	6
3.2. Óvodaképünk, Jövőképünk.....	7
3.3. Pedagógusképünk, küldetésünk	7
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	8
4.1. Az óvoda személyi feltételei	8
4.2. Az óvoda tárgyi feltételei.....	8
4.2.1. Eszközellátottságunk	9
4.3. Óvodai ünnepek és hagyományok	9
4.4. Szervezeti és időkeretek, tervezés.....	11
4.5. Kapcsolatrendszerünk	12
4.5.1. Óvodán belüli kapcsolat	12
4.5.2. Óvodán kívüli kapcsolat	12
5. Az óvodai nevelés feladatai.....	14
5.1. Egészséges életmód alakítása.....	14
5.1.1. Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása	16
5.1.2. Pihenés.....	16
5.1.3. Gondozás	17
5.1.4. Öltözködés	17
5.1.5. Edzés.....	18
5.1.6. Az egészségnevelés elvei.....	18
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientációs közösségi nevelés	21
5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	23
5.3.1. Az anyanyelvi nevelés	23
5.3.2. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.....	255
5.3.3. Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése.....	26
6. A nevelés tevékenységformái és az óvodapedagógus feladata	27
6.1. Játék	27
6.2. Munka, munkajellegű tevékenységek	30
6.3. A környező világ tevékeny megismerése.....	32
6.3.1. A környezeti nevelés elvei.....	33
6.4. Matematikai tartalmú tapasztalatok	35
6.5. Mozgás.....	36
6.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	38
6.7. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39
6.8. Verselés, mesélés	40
6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	42
7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	43
8. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	44
9. Differenciálás, inklúzió, integráció	45
10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	46
11. Érvényességi nyilatkozat.....	47
12. Legitimációs záradék.....	48

Az óvoda hivatalos adatai:

Az óvoda hivatalos elnevezése: Kisközösség Óvoda
Székhelye: 1031 Budapest, Emőd utca 12.
Az óvodavezető neve: Salem Julio Samir
Elérhetőség: Telefon: 06-1-240-1550
Fax: 06-1-240-1550
e-mail cím: emodovi@t-online.hu
Web oldal: www.emodovi.hu
OM azonosítója: 034293
Óvodai csoportok száma: 1 vegyes életkorú csoport
Az óvoda férőhelye: 25 fő
Az óvoda nyitva tartása: **7.30-tól 17.30-ig**
A fenntartó figyelembe vette a szülői igényeket az óvoda nyitva tartásának meghatározásában.

Az óvoda ellátási területe: Budapest fővárosból (elsősorban Budapest III. kerületből) és az azt körülvevő agglomerációból fogad gyermekeket.

Az Óvoda jogállása: A Kisközösség Óvoda részben önálló jogkörrel, állami, Önkormányzati feladatot átvállaló a Kisközösség Alapítvány által fenntartott önálló nevelési – oktatási intézmény.

Az óvoda alaptevékenysége: Iskolai előkészítő oktatás- óvodai nevelés.
Az óvoda alapítás éve: 1994. szeptember 01.

Az intézmény alapító okirat szerinti feladata: Az óvoda a gyermekek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül: az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása. Keresztény szellemben nevelő óvoda, ahol a keresztény erkölcs alapja a szeretet.

Az óvoda fenntartója: Kisközösség Alapítvány
A fenntartó székhelye: 1031 Budapest, III. Emőd u.12.

Az óvoda működése: az óvoda szakhatósági engedéllyel rendelkezik. Az óvodai nevelést minimum 3 fő szakképzett óvodapedagógus és 1 dajka, az egyéb teendőket 1 fő látja el. A működéshez rendelkezésre állnak a jogszabályok által előírt szükséges helyiségek és eszközök. A fenntartó az intézmény működésének tárgyi és személyi feltételeit az érvényes munkajogi és pénzügyi szabályok betartásával biztosítja.

Az óvoda felügyeleti szerve (szakmai, törvényességi): Kisközösség Alapítvány
A fenntartó törvényességi, hatósági, szakmai felügyeleti szerve:

Budapest Főváros Kormányhivatala
Hatósági és Oktatási Főosztály
1056 Budapest, Váci utca 62-64.

JOGISZABÁLYI HÁTTÉR

Magyarország Alaptörvénye és módosításai

Törvények

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.) és módosításai
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.)
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (Eütv.)
- 2003. évi CXXV. tv. az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Rendeletek

- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (Nkt. Vhr.) és módosításai
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról (Épr.) és módosításai
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet és módosításai
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (Műkr.) és módosítási
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről (Tvkr.)

Útmutatók

- Országos tanfelügyeleti kézikönyvek. Az Oktatási Hivatal által publikált, szakmai útmutatók és módszertani kiadványok.
 - Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez
 - Önértékelési kézikönyv ÓVODÁK SZÁMÁRA

Óvoda működési dokumentumai

- Alapító okirat,
- Fenntartói utasítások,
- Nevelőtestületi határozatok

1. Bevezető

Óvodánk Óbudán, a kertvárosi részben a Római fürdőnél az Emőd utca 12.-ben, egy kertes családi házban működik.

Már az óvodaalapítás évében 1994-ben megfelelően felszerelve tudtuk fogadni a gyermekeket. A kialakított játékhelyek elegendő teret biztosítanak a gyermekek tevékenységeinek. 1994-óta a tárgyi feltételek fejlesztése folyamatosan megvalósult, illetve kiegészültek olyan fejlesztő eszközökkel, melyek szükségesek a gyermekek játéktevékenységeinek fejlesztésére (bábok, legók, könyvtárállomány bővítése stb.).

Védett, parkosított udvarunkban számos mozgásfejlesztő eszköz áll a gyerekek rendelkezésére. Itt esztétikus környezetben, nyugodt és változatos tevékenységi lehetőséget biztosítunk óvodásainknak a szabad levegőn. Az udvari élet is gazdagabbá vált: a medencét vásároltunk mely a nyári élet gondtalan megteremtését is segíti.

Csoportunk vegyes életkorú (3 – 7 éves) gyermekekből áll, a vegyes életkorból adódó nevelési helyzetek, szervezési feladatok – nem tagadjuk – komoly kihívások elé állítanak bennünket, pedagógusokat nap, mint nap. A nehézségeket azonban messzemenően kárpótolják azok a lehetőségek, melyeket csak a vegyes életkorú csoport nyújthat, elsősorban a szociális magatartás alakítása terén.

A Kisközösség Óvodában a gyermekek gondozásán, fejlesztésén kívül olyan speciális nevelőmunka folyik, mely a szülői igényeknek is megfelel. Az óvodai nevelést biztosító alapellátáson túl a Kisközösség Óvoda Alapító okiratában a keresztény szellemű nevelés fontossága is megfogalmazódott. Tehát a keresztény világnézeti nevelés megfelelő szintű közvetítésével, az egészséges életmódra nevelés területén speciális tevékenységek megteremtésével teret biztosít a gyermekek széleskörű fejlesztésére.

Az elmúlt évek munkáját értékelve a Kisközösség Óvoda megtalálta a helyét az óvodáskorú lakosság nevelésében a III. kerületben. A hozzánk járó gyerekek szívesen jönnek óvodánkba és a szülők is szívesen hozzák a gyerekeiket.

A szülők visszajelzései azt igazolják, hogy gyermekeik óvodai nevelésével elégedettek. A Kisközösség Óvodába járt gyermekek további életét nyomon követve megállapítást nyert, hogy az iskolába jól beilleszkedtek, tanulmányi eredményeik megfelelnek az elvárásoknak.

Saját programunk kialakításakor az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára¹ alapozva nevelési tapasztalataink eredményeként kialakult hitvallásunkat az óvodánk adottságaiból fakadó lehetőségekkel ötvöztük. Folytatni kívánjuk az eddig eredményesen megvalósuló nevelőmunkát.

2. Óvodai nevelésünk célja és feladatai

2.1. A Kisközösség Óvoda nevelési céljai

Szeretetteljes légkörben, az óvodáskorú gyermekeknek leginkább megfelelő tevékenységi formák gyakorlása közben tudatos nevelői és közösségi ráhatásban biztosítani a gyermekek fejlődését, fejlesztését. Törekszünk a gyermekeket a családdal együtt, a családi neveléssel

¹ 363/2012. (XII.17.) Korm.r. az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

összhangban, azt kiegészítve nevelni és olyan polgári értékeket közvetíteni, ami régen is érték volt és ma is igaz.

A keresztény szellemű nevelés fontossága és megfelelő módszerekkel való közvetítése, az egészséges életmódra nevelés területén speciális tevékenységek megteremtése teret biztosít a gyerekek széleskörű fejlesztésére. Ez a társadalom számára szükséges és az egyén életvezetése szempontjából nélkülözhetetlen egyéni képességek, megalapozását jelenti.

Nevelési céljaink kitűzésekor és megvalósításakor a nevelés sikeressége érdekében mindenkor a gyerekek egyéni adottságaiból, fejlettségéből, eltérő fejlődési üteméből indulunk ki.

A 3-7 éves gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása, a keresztény világnézeti alapok lerakása, a keresztény szellemi értékek, erkölcsi tulajdonságok érzékeltetése az Istenre hagyatkozó félelemmentesség megalapozásával /hit, bizalom, öröm, jókedv stb./

Célunk, hogy minden gyermek a saját lehetőségeihez mérten optimálisan fejlődjön, testi, szociális és értelmi fejlettsége alkalmassá tegye az iskolai életre.

2.2. Óvodánk nevelési feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodások testi és lelki szükségleteinek legadekvátabb kielégítése szeretetteljes, nyugodt légkörben.

Óvodásaink nyugodt, harmonikus, egészséges fejlődésének elősegítése a feladatunk változatos tevékenységeken keresztül. A gyermekek testi, lelki szükséglete egyénenként és életkoronként változik. Az érzelmi és értelmi fejlődés a kiegyensúlyozott testi fejlődés függvénye.

Óvodánkban a nevelés elméleti alapja pedagógiai-pszichológiai szempontból a személyközpontúság. Lényege a gyermeki személyiség belső fejlődésébe, kibontakoztatásába vetett bizalom. Törekszünk a gyermekek egyéni képességeinek fejlesztésére.

Célunk, hogy fejlődésük optimálisan alakuljon, társaikkal, a felnőttekkel kooperatív, együtt érző és működő kapcsolatot alakítsanak ki.

Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk az egészséges és biztonságos környezetet, melyben lehetőséget adunk napi mozgásszükségleteik kielégítésére (egészségmegőrző szokások kialakítására).

Fontos, hogy a gyerekek tiszteljék, szeressék és tudjanak minél többet környezetükről.

Óvodásainkat a mások elfogadására neveljük, igyekszünk kialakítani bennük olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, őszinteség, segítőkészség.

Óvodánkban a következő funkciók megvalósulnak: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő.

Egyéni, szakértő (bizottság) által javasolt speciális fejlesztést óvodánk nem tud biztosítani, az efféle fejlesztést a szülőnek kell megoldania. A fejlesztők által javasolt játékos gyakorlatokat csak csoportba integráltn tudjuk végezni.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek felvételét a szükséges feltételek (infrastruktúra, személyi- és tárgyi feltételek stb.) hiányában nem tudja az óvoda vállalni.

3. Gyermekkép, óvodakép

3.1. Gyermekképünk

A sikeres nevelés alapja a gyermek személyiségének ismerete. A gyermek fejlődő személyiség, születésétől fogva egyszeri és megismételhetetlen individuum. A kisgyermek

fejlődését a genetikai adottságokon túl az őt ért környezeti hatások befolyásolják. Életkori és egyéni sajátosságainak megfelelően különböző egyedi szükségletekkel rendelkezik.

Az óvodának fontos szerepe van a szükségletek felismerésében, kielégítésében és alakításában.

3.2. Óvodaképünk, jövőképünk

Óvodánkban, családi légkörben, a gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekszünk, ahol a gyermeki tevékenységek tudatosan alakított rendszerében, valós élethelyzetek során, sok – sok élményen keresztül szervezzük a 3-7 éves gyermekek életét.

Tevékeny, gyermekközpontú óvodánk, ahol a gyermek érdeke mindenek felett álló: játsszon, hallgasson mesét, vegye körül oldott, derűs, érzelmi biztonságot adó légkör.

Fontosnak tartjuk az optimista életszemléletet, a folyamatos önképzést, személyiségfejlesztést, az alkalmazkodni tudást, rugalmasságot, a váratlan helyzetek kezelését, az innovációt, az új pedagógiai módszerek megismerését, kipróbálását, a hospitációt és az empátiát.

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás a szeretet a biztonságot adó béke szigete lenne, ahol a gyerekek napjaikat boldogan, örömmel, önfelelt játékkal, sok mozgással töltenék kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló óvodapedagógusok irányításával.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Minden esetben szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek és szülők számára egyaránt modellként állunk, viselkedésünkkel, beszédünkkel, gyermekszeretetünkkel, ápoltságunkkal pozitív példát adunk.

Óvodai nevelésünk alapelvei az Alapprogram szerint:

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom öveze.
- Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermeki személyiségfejlődést, a gyermek egyéni képességeinek és készségeinek kibontakozását.
- Óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai módszerek a gyermeki személyiségfejlődést segíti.

Helyi pedagógiai programunk céljai és feladatai, helyi nevelésfilozófiánk összhangban legyen a szülők, a fenntartó és a gyermekek egyéni szükségleteivel.

3.3. Pedagógusképünk, küldetésünk

Olyan óvodapedagógus, akire a gyermeki személyiség tisztelete, a humanizmus, és a pedagógiai optimizmus egyaránt jellemző. Megértő, elfogadó és együtt érző, jól felkészült, s hajlandó szaktudását tovább fejleszteni.

Fontos számunkra a gyermekek jogainak érvényesítése, személyiségének tiszteletben tartása.

Óvodásaink minél teljesebb, jobb, igényesebb nevelésben részesüljenek.

Minden esetben modellként állunk, és ezért viselkedésünkkel, beszédünkkel, ápoltságunkkal pozitív példát adunk. Törekszünk a szép, érthető magyar nyelv használatára, alkalmazzuk az udvarias beszédformát.

Megértő, segítő magatartást tanúsítunk a gyerekekkel, szülőkkel, kollegákkal egyaránt.

Segítjük a családi nevelést, a szülőkkel őszintén, de tapintatosan beszéljük meg az esetleges problémákat, s ezzel egyidejűleg a lehetséges segítséget is megadjuk.

A teljesítmény hajtása ne kerüljön be óvodánkba, igyekezzünk megtartani óvodánkat óvodának. A kreatív beállítódás, életszemlélet az új megtapasztaltatása, együttgondolkodás és összefogás, kommunikáció, a jó közérzet megtartása intézményünkben alapfontosságú.

A nemzetközi vándorlások hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan kompetenciák fejlesztése is cél, mint a kognitív, az eszköz jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális kompetenciák (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. Az óvoda személyi feltételei²

Óvodánkban minimum 3 fő felsőfokú végzettségű óvodapedagógus dolgozik, 1-2 fő dadus segíti a gyermekek nevelését. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. Pedagógusaink nyitottak az önművelésre, a továbbképzésre, és az így szerzett ismereteket hatékonyan építik be a mindennapi nevelőmunkába. Munkájukhoz szükséges napi több óra átfedési idő biztosított, különösen a mikro csoportos és a párhuzamos tevékenységek megszervezéséhez, valamint a megfigyelő séták, kirándulások a természet megfigyeléséhez. A pedagógiai munkába a közösségi élet, a környezetvédelem és az egészséges életmód szokásainak megteremtéséhez bevonjuk a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkákat is.

Havonta egyszer gyermekorvos, alkalmanként pszichológus, rendszeresen (heti 1 alkalommal) logopédus segíti munkánkat.

Ezen kívül kapcsolatban állunk a gyerekek speciális nevelése érdekében úszómesterrel, korcsolyaoktatóval, teniszoktatóval, lovással, angoltanárral, gyógytornással, néptáncanárral, judo-edzővel és zenetanárokkal is.

4.2. Az óvoda tárgyi feltételei³

Az óvoda külső és belső berendezése megfelel a gyermekek testméreteinek, szolgálja biztonságukat, kényelmüket, biztosítja egészségük megőrzését, lehetővé teszi a mozgás- és játéki igényük kielégítését.

Óvodánk épülete és kertje megfelel a biztonságos, tevékeny óvodai élet követelményeinek.

Az óvoda épülete jó állagú, szép környezetben található. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játéki igényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel

² 363/2012.(XII) Kor.r. Országos alapprogram

³ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (Műkr.) 2. sz. melléklet

Két csoportszobával és a törvényi előírásoknak megfelelő öltözővel, mosdóval, egyéb kiszolgáló helyiségekkel rendelkezik. A testnevelés foglalkozásokat jól felszerelt tornaszobában tartjuk.

Udvari lehetőségeink megfelelőek: nagy zöld övezet, fák, bokrok, játszóterület.

Udvari játékaink: fa- és műanyag mászóka, csúszda, mászófal, homokozó, kerti faház stb.-mind-mind biztosítják a megfelelő mozgást, s az elmélyült szerepjáték lehetőségeit. Technikai felszereltségünk jó: Tv, tablet, magnó, számítógép, diavetítő egyaránt rendelkezésünkre áll.

4.2.1. Eszközellátottságunk

Óvodánk jó minőségű és elegendő mennyiségű változatos játékkal rendelkezik. Új játékok vásárlása csak a választék bővítésére, céltudatosan történik, illetve tönkremenetel esetén van szükségünk pótlásra.

Nagy a választék konstrukciós játékokból: fa, fém csavaros építők, különböző méretű faépítők, várépítő maxibix, duplo, lego stb., a különböző értelmi funkciókat is fejlesztő társas és egyéni manipulációt igénylő összerakó, kirakó játékokból. Elegendő eszközzel rendelkezünk a szerepjátékokhoz is. Különböző anyagaink vannak a gyerekek játék témájának, érdeklődésének megfelelően. Az eszközkészítés nálunk folyamatos. Bábaraván és elegendő mennyiségű és minőségű báb található intézményünkben.

A szakmai eszközeink biztosítják a gyermekek megfelelő fejlesztését. Kiválasztásuknál törekszünk arra, hogy ezek felkeltsék a gyermekek figyelmét, és ösztönözzék őket a felmerülő problémák megoldására. Minőségi fejlesztésük folyamatos.

Megfelelő mennyiségű, irodalmilag értékes művekkel, mesekönyvekkel rendelkezünk minden korcsoport számára. Szakkönyvtárunkat is folyamatosan bővítjük a frissen megjelenő, színvonalas szakirodalommal.

4.3. Óvodai ünnepek és hagyományok

Napi óvodai nevelőmunkánk során számtalan lehetőségünk van arra, hogy a hagyományokat, népszokásokat tiszteletben tartsuk, őrizzük, ápoljuk.

Évek során alakítottuk ki az óvoda belső hagyományait, melyek a magyar néphagyományokban gyökereznek. Óvodai munkánkba beilleszthető néphagyományokon alapuló, jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységeink. Az egésztest áthatja a népművészet (népköltészet, díszítőművészet, népi gyermekjáték eszközök, népi kismesterségek stb.) Mindez évkörben ábrázolható, ünnepkörök szerint rendezhető.

Őszi ünnepkör tevékenységei:

- Őszi megfigyelések a természetben
- Ősz jellegzetességei
- Az ős bőségének megtapasztaltatása (gyümölcssaláta készítés, stb.)
- Szüreti multságok címmel mustkészítés, táncjátékok stb.
- Bátorság séta, családi bográcsozás

Feladataink: termések gyűjtése, természetsarok kialakítása, virágok szárítása, őszi gyümölcsök, gyógynövények megismerése: csipkebogyó, bodzabogyó stb.

- Színes levelek gyűjtése, préselése, ragasztása stb.
- Beszélgetés a téli álmot alvó állatokról
- Gondoskodás a madarokról (madáretetők elhelyezése, magvak gyűjtése).

Téli ünnepkör és tevékenységei:

- Adventi szokás az adventi koszorú készítése
- December 6-án Mikulás, illetve Miklós napja. Ő a legismertebb, legnépszerűbb szent az egész világon. Óvodánkba is ellátogat ezen a napon a Mikulás.
- Luca napi búzavetés
Karácsony, betlehemes játék és ajándékozás, ünneplés a karácsonyi ünnepi készülődésben megemlítjük a többi ünnepet is: Szilveszter és Újév napját.
- Farsang: nyitott délután, versenyjátékokkal, farsangi fánk sütése.

Tavaszi ünnepkör és tevékenységei:

- Jeles napjaink: Húsvét: A gyerekekkel tojást festünk. A tojás, a benne ébredő élet, a tavaszban újjá születő természet jelképe. Ajándékokat készítünk az ünnepre.
- Május 1. Vidám tavaszköszöntő napunk. Kirándulunk, kiválasztunk egy fát, melyet körbe táncolunk.
- Tavaszi sétákat teszünk, kirándulunk. Növényekből díszeket, játékeszközöket készítünk Pl. virágkoszorút, karperecet stb.
- Anyák napja: saját készítésű ajándék átadása köszöntés formájában.
- Gyermeknap: vidám játékok, versenyjátékok, barkácsolás, kézműves foglalkozásokat tartunk.
- Évzáró: ismert dalok, versek, játékok közös megjelenítése
- Születésnapok: kiemelt ünneplése. A gyermek kiemelése a közösségből- Ő a főszereplő: tortasütés saját kérése szerint, ajándékozás

Nyitott napok keretében évente kétszer közös tevékenységek, megszervezésére kerül sor: A következő ünnepeket a szülőkkel közösen ünnepeljük

- Szüreti mulatságok,
- Évzáró,
- Mikulás,
- Karácsony
- Húsvét,
- Szent Erzsébet napja: zárt körben bibliai történetek elmondása
- Farsang,
- Anyák napja.

Nemzeti ünnepek: március 15., augusztus 20., október 23.

Az ünnepek az óvoda hagyományainak, megfelelően érzélem gazdag légkörben folynak a szülők bevonásával. Minden ünnep nyitott. Minden résztvevő önmagát adva tisztelettel vesz részt az ünnepi programokon. Teremdíszítés, ajándékozás az ünnepi alkalomnak megfelelően előre megbeszélt keretek között.

Az ünnepekkel kapcsolatos óvodapedagógusok feladatok

- Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, de előzményei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe.
- Tevékeny várakozás előzze meg.
- A gyerekek is vegyenek részt az előkészületben (teremrendezés, ajándékkészítés, ünnepi ruha előkészítésében).

- Az ünnep hangulatát emelheti a felnőtt közösség „ajándéka” (bábozás, közös éneklés, színházi előadás).
- Az óvodapedagógusok és a dajka közösen tervezzék és szervezzék meg a feladatokat.

4.4. Szervezeti és időkeretek, tervezés

A szülők a gyermekeket az óvoda egésznapos nyitva tartásában (7.30-tól 17.30-ig) bármely időpontban behozhatják az óvodába. Az óvodai élet nyugalma érdekében szükséges, hogy a szülők előre jelezzék egyéni kívánságaikat a gyermekek napi és hetirendjével kapcsolatosan.

A 25 férőhelyes óvodában vegyes életkorú (2,5-6 éves) gyermekek felvétele biztosított.

Vegyes csoportban a differenciált nevelés, az egyéni foglalkozás kerül előtérbe. Ha szükséges mikrocsoportos fejlesztő tevékenységeket is tervezünk.

A napirend és a hetirend biztosítja az óvodában a gyermekek óvodába való tevékenységeinek harmonikus és ideális megteremtését.

A napirendben a játékidő foglalja el a legtöbb időt. Vigyázunk arra, hogy a szabad játékokra fordítsák a gyermekek az óvodai életük nagy részét.

A szabad levegőn való tartózkodás is az időjárás függvénye, de átlagban napi 1-3 órát tartózkodunk a szabadban.

A foglalkozások 10-30 percesek, ezt a tevékenységek tartalma szerint határozzuk meg. Köött és kötetlen foglalkozásokat tartunk, valamint mikrocsoportos fejlesztő foglalkozásokat. Mindezek figyelembevételével tervezik meg az óvodapedagógusok a gyermekek napirendjét.

TEVÉKENYSÉGEK: Játék 4-6 óra

Szabad levegőn tartózkodás 1-3 óra

Egészségügyi teendők 0,5-3 óra

Foglalkozás, kezdeményezés,

Mikrocsoportos foglalkozások 10-30 perc, naponta kétszer

A hetirend elveit meghatározzák a szervezett foglalkozások száma, ideje, valamint az évszakokban felvállalt tevékenységeink.

Átmozgató torna – minden nap

KMT torna – hetente 4 alkalommal

Verselés-mesélés – minden nap

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc – minden nap

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka – minden nap

A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok – hetente 2x

Úszás – hetente 1x (szeptembertől júniusig)

Tenisz – nyáron (június-augusztus) hetente 1x

Lovaglás – tavasszal és ősszel hetente 1x (április-május; szeptember-október)

Síelés – 6 héten át heti 1 alkalommal, okt. – dec. (fakultatív)

Korcsolyázás (jan.-márc.) – hetente 1x

Judo – hetente 1x (fakultatív)

Gyerekjóra/balet – hetente 1x (fakultatív)

Néptánc/hangszerismeret, zeneovi – hetente 1x

Játékos angolul való ismerkedés – hetente 2x

Fontos elvünk a rugalmasság a napirend és a hetirend összeállításánál. A gyermekek igényei és szükségletei határozzák meg a tevékenységek idejét.

A nevelőmunka tervezése negyedévre készül, mely a csoportnaplóban kerül rögzítésre. Változtatásra a pedagógus értékelő tevékenysége után kerüljön sor, indoklással.

A gyermekek differenciált fejlesztése érdekében névre szóló mappában gyűjtjük a gyerekekről készült feljegyzéseket. Ezek folyamatos megfigyeléseken és óvodásokra szabott vizsgálatokon (Goodenough teszt, DIFER) alapulnak és a fejlesztés tervezését segítik.

4.5. Kapcsolatrendszerünk

4.5.1. Óvodán belüli kapcsolat

Az óvoda dolgozóinak kapcsolata: a nevelőtestület közösen hat a gyerekekre, ezért minden tagja egységes nevelői attitűdöt képvisel. A szülők és a gyerekek az óvodáról, mint a nevelők együtteséről alkotnak véleményt. A kollegák egymással való kapcsolatára jellemző, hogy kellő figyelemmel, megbecsüléssel és jóindulattal fordulnak egymás felé.

Az óvoda minden dolgozója hatással van a gyerekekre. A technikai személyzet kapcsolata a gyerekek és a szülők szemében mintája lesz a társadalmi érintkezésnek. A megfelelő szervezeti klíma megteremtéséért és fenntartásáért legfőképpen az óvodavezető felel.

Óvónő-gyermek kapcsolat: a kulcsszó a jó pedagógus-gyermek viszonyban az elfogadó magatartás, mely megadja az egyén számára lehetséges, optimális fejlődés lehetőségét. Meleg, barátságos légkör szükséges ahhoz, hogy a gyermek vállalni tudja önmagát, értékeivel és gyengeségeivel együtt.

Az óvónő feladata a megfelelő légkör megteremtése, melynek eszközei:

- Differenciált, egyéni bánásmód, a másság elfogadása.
- Türelem.
- Megfelelő időben történő, tapintatos segítségadás.
- A gyermeki jelzések érzékeny vétele.
- Személyes, bizalmas barátság.
- Az elfogadható viselkedés határainak pontos kijelölése.

Gyermek-gyermek kapcsolat: a gyerekek közötti kapcsolatokat életkoruk, szociális környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják.

Három éves kor körül kezdenek már a gyerekek egymáshoz közeledni, barátkozni. Élménytöbbletet jelent az együttesség, a társakkal folytatott közös játék. A lassan bontakozó együttes játék folyamán kezdenek a gyerekek barátkozni, közben formálódik közösségi magatartásuk, létrejönnek közösségi szokások. Alakulnak a társas kapcsolatok, a kölcsönös alá- és fölérendelés készsége, az együttműködés képessége.

E szocializációs folyamatban az várható, hogy a gyermek

- Egocentrizmusa háttérbe szorul, lassan képes előtérbe helyezni a közösség érdekeit.
- Tapasztalatai bővülnek, gazdagodnak.
- Koopratív, alkalmazkodó lesz, elfogadja más szempontjait is.
- Nemcsak fő-, hanem mellékszerepet is hajlandó vállalni.
- Képes igényeit késleltetni.
- Viselkedése fokozatosan célirányossá és tudatossá válik.

4.5.2. Óvodán kívüli kapcsolat

Együttműködés a családdal

Az óvoda a családi nevelésre épül. Tiszteletben tartjuk a családi nevelés sajátosságait. Naponta információkkal szolgálunk a szülőknek, ha erre igényt tartanak. Nevelési problémák esetén közösen beszéljük meg a kiváltó oko(ka)t és a leginkább megfelelő módszert. A szülőket mindig egyenrangú nevelőpartnernek tekintjük.

A kapcsolat formái:

- Felvételi elbeszélgetés, kölcsönös információ átadás.
- Családlátogatás, mielőtt a gyermek óvodába lép és esetleg később is, igény szerint.
- Beszoktatás.
- Fogadóórák, szülői értekezletek, szülői szemináriumok.
- Óvodai játékdélutánok.
- Nyílt napok, közös rendezvények, ünnepek szervezése a szülőkkel.
- Napi kapcsolattartás az SZMK-val, információ átadás.
- Véleményládika (anonim üzenetátadáshoz).
- Elektronikus levelezés (e-mail).
- Hirdetőtábla (interaktív).

Együttműködés az iskolával

Az óvoda és az általános iskola közötti megfelelő együttműködéssel tudjuk jól előkészíteni a gyermekek iskolakezdését.

Célunk, hogy a nevelési folyamat töretlen legyen, a gyerekek zökkenőmentesen illeszkedjenek be az iskolai életbe. Az óvodánk nyitottsága a kerületi iskolákban közismert. A környék általános iskoláival, de különösen a Dr. Béres József (Keve utcai), a MOA és az Aquincumi Általános Iskolával tartunk kapcsolatot. A közös tevékenységek tartalmát együtt állítjuk össze. Az óvodások meglátogatják az általános iskolát, ismerkednek az osztálytermekkel, együtt játszanak a gyerekekkel az udvaron.

Kapcsolat a Fenntartóval: kapcsolatunk együttműködő, támogató.

A fenntartóval való kapcsolattartás formái

- szóbeli tájékoztatás,
- évente egy alkalommal írásban beszámoló,
- értekezletek, egyeztető tárgyalások és megbeszélések,
- fenntartói rendeletek és határozatok,
- szükség és igény szerint speciális információszolgáltatás az óvoda szakmai tevékenységéről,
- az óvoda eredményességének, működésének igény és elégedettség mérése évente egy alkalommal.

A kapcsolattartás a következő főbb területekre terjed ki:

- az óvoda Alapító okiratának módosítása,
- az óvoda éves költségvetés jóváhagyására, elfogadása, módosítása,
- az óvoda jogszerű működésének ellenőrzése, az óvoda törvényességi ellenőrzése,
- az óvoda szakmai munka eredményességének ellenőrzése,
- az óvoda gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedések ellenőrzése,
- az óvodában folyó szakmai munka értékelése,
- az SZMSZ jóváhagyása, a benne foglaltakkal egyetértés,
- Házi rend jóváhagyása, a benne foglaltakkal egyetértés,
- Pedagógiai Program jóváhagyása, a benne foglaltakkal egyetértés,
- Intézményi Önértékelés jóváhagyása, a benne foglaltakkal egyetértés.

Kapcsolat az Önkormányzattal: Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata és a Budapest Főváros Kormányhivatala (Oktatási Főosztály) stb. törvényességi, tanügyigazgatási kérdésekben a közvetlen felettes szerv, de az óvoda partnerként tekint rájuk. A jó munkakapcsolat eredményeként támogató, segítő jellegű.

Kapcsolat az egészségügyi szervekkel (gyermekorvos, fogorvos, védőnő, pszichológus): az együttműködés formája az alkalmi esetmegbeszélések. Óvodai felvétel előtt minden gyermek részére orvosi vizsgálatot javasolunk. A törvényben meghatározottak szerint, a rendszeres eu. vizsgálatok megszervezése az óvodavezetői feladata. Iskolaérettségi vizsgálat, logopédiai- és fogászati szűrés, látás- és hallásvizsgálat évente egyszer. A tartós gyógykezelés alatt álló gyerekek egészségügyi ellátását biztosító egészségügyi szolgáltatóval illetve a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézményekkel.

Kapcsolat a Szakszolgálatokkal

Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Pedagógiai Szakszolgálati Intézményekkel, és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakembereivel szükség esetén felvesszük a kapcsolatot és együttműködünk. Célunk, hogy az eltérő fejlődésű gyermekek problémáira közösen megoldást találjunk.

A gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint, a prevenciót szem előtt tartva, arra törekszünk, hogy ezek a gyerekek időben kerüljenek ellátásra, hiszen optimális fejlődésük csak így biztosítható.

Szakhatóságokkal

Az Óvoda törvényes és szakszerű működésében segítséget nyújtó Kormányhivatalokkal való kapcsolattartás (Oktatási Főosztály, Népegészségügyi Intézet, Katasztrófavédelem, Építési Iroda, Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság).

Szakmai kapcsolatok:

- Társintézményi kapcsolatok
- Alapítványi és Magániskolák Egyesülete
- Római Fürdő Egyházközség, Karácsonyi Kis Jézus templom Plébánosa
- Spanyol Nagykövetség
- Római Teniszakadémia
- Aranypatkó Lovarda

5. Az óvodai nevelés feladatai

Óvodai nevelésünk kiemelt feladatai:

- Az egészséges életmód alakítása sokrétű mozgásformákkal és megfelelő táplálkozással.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientációs közösségi nevelés biztosítása.
- Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

5.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés óvodánkban kiemelt jelentőségű. A gyermek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata. Elősegíti a kisgyermek fejlődését, növekedését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, egészséges életmódjának kialakulásához, s az egész személyiség alakulásához.

Az egészséges életmódra nevelés központi kérdése a gyermek életkorát és egyéni fejlettségét figyelembe vevő helyes életritmus kialakítása.

Célunk: Az egészséges életvitel iránti igény kifejlődésének segítése, egészséget támogató ismeretek megalapozása. A gyermekek testi és lelki fejlődésének elősegítése, az egészséges

életmódra, életvitelre nevelés, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, kielégítése, a helyes étkezési kultúra kialakítása.

Valljuk, hogy az egészséges környezet, és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezet-tudatos személet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemlélet formálását.

Feladatunk:

- Az egészséges környezet biztosítása: a környezet a gyerekeket érő külső hatások összességét jelenti, amelyhez egyéni fejlettségük és egészségi állapotuk szerint eltérő módon és mértékben képesek alkalmazkodni.
- Helyes életritmus kialakítása: óvodánk napirendjét a gyerekek élettani szükségleteinek figyelembevételével szervezzük meg, ügyelve a nyugodt élettempó biztosítására. A rendszeresen, szokott időben végzett tevékenységek azon túl, hogy biztonságérzetet adnak a gyerekeknek, életfolyamataikra is kedvezően hatnak. A helyes életritmus kialakításában (étkezés, pihenés, játék stb.) törekszünk a családdal való együttműködésre.
- A mozgás fontossága, folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció:
 - Testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
 - Ügyesség fejlesztése, harmonikus, összerendezett és biztonságos mozgás képességének elsajátíttatása és fejlesztése.
 - A mozgás és erőkifejtés, a testi jóérzés funkcióörömének tudatosítása.
- A gyerekek gondozása, testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése.
- A gyerekek testi épségének védelme.
- A gyerekek higiénés nevelése: az alapvető tennivalókra szoktatás – tisztálkodás, WC használat, kulturált étkezés, környezeti hygiéne és rend, balesetmentes viselkedés.

Egészségvédelmi programunkban teljes körűen megvalósulnak az egészségfejlesztési kritériumok, mint a mindennapos mozgás, illetve heti négy alkalommal Kulcsár-féle mozgásterápiás tornát tartunk a 4 év feletti gyerekeknek 25-30 percben. Lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszereket alkalmazunk, és átadjuk az egészséget támogató ismereteket.

Az egészségnevelés elvei

Óvodánkban a mindennapos működésben kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges, biztonságos környezet kialakítására, az egészségmegőrzéssel és egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

Cél

Testileg és lelkileg egészséges gyerekek nevelése.

Feladatok

- Egészséges táplálkozás biztosítása. Gyümölcs, zöldség fogyasztás, valamint elegendő folyadék bevitel biztosítása.
- Testi egészség fejlesztése, mindennapos testnevelés, testmozgás.
- A gyerekek igényeihez igazodó, hosszan tartó, egybefüggő idő biztosítása a szabadban, friss levegőn.

- Az időjárásnak megfelelő öltözködés biztosítása, a mindennapos játszókertben való szabad mozgáshoz.
- Lelki egészség fejlesztése. Gyermek életkorának megfelelő önismereti játékok, tevékenységek, érzelmek kifejezésére alkalmas módszertani eszközök biztosítása.
- Bántalmazás, és bármilyen erőszak megelőzése.
- Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás.
- Személyi higiénével kapcsolatos ismeretek bővítése, gondozási feladatok ellátása, önállósodás támogatása.

5.1.1. Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

A táplálkozás a növekedés és fejlődés legfontosabb feltétele. Óvodánkban a gyermekek reggelit, ebédet és uzsonnát esznek. A napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 65-70%-át kapják meg. Az étrendről kifüggesztett étlap tájékoztatja a szülőket. A gyermekek ebédjét a rendelkezésünkre álló színvonalas választékból úgy állítjuk össze, hogy abban főzelékek és egészséges, kis zsírtartalmú húsok (csirke, pulyka, hal) szerepeljenek leginkább. A fehérjebevitelről többek között gyümölcsjoghurtok s más tejtermékek adásával gondoskodunk. Csökkentjük a telítettzsír tartalmú ételek fogyasztását. Az étkezések között 2,5 – 3 óra telik el. Reggelihez és uzsonnához rendszeresen biztosítjuk az évszakhoz termő zöldséget és gyümölcsöt. Az ebédhez különféle rostos ivólevet kínálunk. Folyadék, víz egész nap rendelkezésünkre áll.

Törekszünk a gyermekek táplálkozási szokásainak megismerésére, s fokozatosan tapintatosan szoktatjuk őket új ízekhez, s az elvárt táplálkozási követelményekhez.

Vegyes életkorú csoportunkban a reggelihez és uzsonnához való terítést önkiszolgálással, az ebédhez való terítést naposi rendszerben valósítjuk meg.

Az étkezéseket kötött keretek között szervezzük. Ez alól kivételt jelent a délutáni uzsonna. Szükség esetén kiscsoportosainknak biztosítjuk a hosszabb alvásidőt, miközben a többiek már a testápolással, teremrendezéssel kapcsolatos feladatokat végzik.

Feladatunk az étkezési szokások kialakítása, erősítése érdekében:

- Kulturált étkezési szokások biztosítása: esztétikus, alkalomhoz illő, ízléses terítés, az étkezés közbeni helyes viselkedés, halk beszélgetés, nyugodt étkezés, az életkornak megfelelő eszközhasználat.
- Ösztönözzük a gyerekeket az étel megkóstolására (az étvágytalan gyerekeket sem erőltetjük soha, de ennek okait is igyekszünk kideríteni).
- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában.
- Gyümölcs, zöldség napi rendszeres fogyasztása.
- Az önálló munkavégzés gyakorlásához (naposi, és önkiszolgáló munka) egyéni igényeknek megfelelő segítségadás.

5.1.2. Pihenés

A gyermeki alvásszükséglet kielégítésének egy része az óvodára hárul. A gyermekeknek más és más az alvásszükséglete. Gondoskodunk arról, hogy kiscsoportosaink elsőként kerüljenek ágyba, s tovább aludjanak, ha ezt igénylik. A nyugodt pihenéshez szükséges ellazulást, hangulatot félhomállyal, mesével, simogatással biztosítjuk. A gyermekek a pihenésükhöz otthonról hozott vagy óvodai játékot választhatnak. Alvás előtt és után alaposan kiszellőztetünk.

Feladatunk a nyugodt alvás, pihenés feltételeinek megteremtésében:

- Fontos, hogy a gyermek, pihenés, alvás iránti igényét mindenképpen kielégítsük. Fontos a belső csend iránti igény kialakítása is. Nyugalom, csend, és jó levegő biztosítása pihenés alatt.
- A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata.
- Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése.
- A délutáni alvást már nem igénylő gyermekek számára csendes tevékenység (ill. iskola-előkészítő foglalkozás) biztosítása.

5.1.3. Gondozás

Az ehhez kapcsolódó teendők magukba foglalják a gyermekek rendszeres és szükség szerinti tisztálkodását, az időjárásnak és a különféle tevékenységeknek megfelelő öltözködést, a ruházat ápolását.

Tudatosítjuk a gyerekekben az egészség - betegség s a testápolás összefüggését s mi is tevékenyen részt veszünk a testápolás szokásainak kialakításában.

Példaadással, állandó ráfigyeléssel törekszünk a kézmosás alaposságára: folyóvíz alatt szappannal történjen, s töröljék szárazra a kezüket. Saját igényükből fakadva is észrevegyék a kézmosás szükségességét.(pl. gyurmázás után).

Megismerjük óvodásaink otthonról hozott testápolási szokásait s szükség szerint tapintatosan formáljuk, fejlesztjük azokat.

A fokozatosság elvét betartva arra törekszünk, hogy minden gyermek egyre önállóbbá váljon, s a testápolás igényükké váljon.

A tisztálkodás eszközeit jellel ellátva, áttekinthetően helyezzük el. Ügyelünk arra, hogy minden gyerek csak a saját eszközeit használja.

Feladatunk a gondozási szokások gyakorlásához szükséges feltételek megteremtése:

- A test tisztántartásához szükséges környezetbarát eszközök biztosítása.
- A szükségnek megfelelő tiszta ruházat biztosítása.
- Környezeti higiéné: allergén anyagok kiszűrése, felületek tisztántartása, portalanítása.
- A betegségek megelőzése érdekében szabályok kialakítása: köhögés, tüsszentés, orrfújás, illóolajos párologtatók, légszűrők használata.
- Időjárásnak megfelelő öltözködés, a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása.

5.1.4. Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de ugyanakkor fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát. A gyermek öltözéke legyen célszerű, összhangban önállóságukkal és az óvodai élettel. Ajánlatos a réteges öltözködés.

Szülői értekezlet és esetenként egyéni beszélgetések során ismertetjük a szülőkkel a helyes óvodai öltözködést. A kényelmes pamutból készült egyszerű ruházat biztosítja legjobban a zavartalan mozgást, a gyermekek jó közérzetét.

Arra törekszünk, hogy a gyerekek biztonságos, jól kezelhető cipőt viseljenek, ami tartja a lábat és felhívjuk a figyelmet a papucs és a szétnyíló tépőzár veszélyére.

5.1.5. Edzés

A tornának, játékos mozgásoknak teremben és szabadlevegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget biztosítunk. A héten négy alkalommal Kulcsár-féle mozgásterápiás tornát tartunk 25-30 percben, ill. a hétköznap minden napján rövidebb, átmozgató tornák is vannak (10-15 perc).

Sétákat, kirándulásokat szervezünk, mely a mozgásigény kielégítésén túl együttes élményt is jelent a gyermekeknek és a szülőknek egyaránt. Kirándulásoknál ügyelünk arra, hogy a megtett út hossza igazodjék a gyerekek életkorához, teherbírásához.

Az edzés az egészség megóvásához elengedhetetlen. Fontos, hogy a gyerekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességet.

Kihasználjuk az óvodakert által nyújtott lehetőségeket. Amennyiben az időjárás engedi, a gyerekek a játékidőt a szabadban töltik. Tavasszal és nyáron néha az óvoda árnyékos teraszán bonyolítjuk az étkezéseket is.

A környék adta lehetőségeket is kihasználjuk a gyermekek edzése érdekében.

Nyáron a kerti zuhanyzót felszerelve vízfürdőzést rendezünk, medencében fürödhetnek a gyerekek, természetesen figyelembe vesszük a levegő hőmérsékletét is.

Télen a gyerekek szánkózhatnak, csúszkálhatnak az óvoda udvarán.

A sielés, korcsolyázás jól fejleszti a gyerekek mozgáskoordinációját, az egyensúlyozó érzék fejlesztését. A sielést októbertől januárig, a korcsolyázást januártól márciusig hetente egyszer szervezzük meg, igény szerint.

Ősztől tavaszig biztosítunk úszás lehetőséget a gyerekeknek a szülők kívánsága szerint. A heti rendszeres úszásoktatásban való részvétel a gyerekek eltérő életkora, a szülők és a gyermekek igényei miatt fakultatív programként jelentkezik óvodánkban. Hasonló jelleggel szervezzük meg szeptemberben és júniusban az intenzív úszás kurzust, amely 10 egymást követő munkanapon való uszodalátogatást jelent – nagy lendületet ad az úszásképeség fejlődésében.

A csoporszobában, tornaszobában, udvaron megvalósítható lehetőségeken túl a lovaglás és a teniszezés megszervezésével módunk van kiszélesíteni a mozgás- a fejlesztési lehetőségek körét (májustól októberig).

Partnereink igényei alapján és a mozgáskultúra minél szélesebb körű fejlesztése érdekében heti 1 alkalommal judo (cselgáncs) oktatást is megszervezünk az óvodában. Legelőször esni tanulnak meg a gyerekek, majd a küzdősportok alapjaival is megismerkednek – mindezt derűs, játékos formában.

Célunk, vidám, felszabadult, kényszer nélküli mozgásos tevékenységek biztosítása.

Figyelemmel kísérjük óvodásaink egészségállapotát (testi, pszichés) a fejlődésben mutatkozó esetleges rendellenességek időben való felismerésére törekszünk. Szükség esetén segítjük a szülőt a megfelelő szakember megtalálásában, amennyiben a probléma meghaladja az óvodapedagógiai kompetenciákat.

5.1.6. Az egészségnevelés, egészségvédelmi elveink

Óvodánk mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra,
- a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,
- a testi és lelki egészség fejlesztésére
- a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,

-
- a személyi higiéniére terjednek ki.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is (pl. családi egészségnap, felvilágosító előadás, dohányzás elleni programok, stb). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

- A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése.
- Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.
- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.
- A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.
- Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.
- A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.
- A tisztított víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.
- A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából és fejlettségéből adódó különbségeket.
- Délutáni pihenést segíti a rövid mese vagy a halk zene, altatódal, énekhallgatás.
- A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyneműt, takarókat, és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák” használatát.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire is figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
- Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű és biztonságos legyen.
- A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.
- Rendszeres orvosi ellátás szervezése, szűrővizsgálatok.
- Rendszeres egészségügyi szűrés: testtartás, lúdtalp, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat.

-
- Pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatban.
 - Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiség fejlődésére.

Az egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feltételrendszer:

- Gyermekméretű mosdókagyló, folyékony szappan, körömkefe, tiszta törölköző áll a gyermekenként rendelkezésére.
- A fogmosáshoz esztétikus, tiszta fogmosó felszerelésük van olyan magasságban, hogy azt önállóan tudják elvenni, használni.
- A fésülködéshez biztosított a fésű, a tükör, és a fésűket jellel elkülönített fésűtartóban tárolják.
- A fürdőszobában gyermekméretű korszerűen kezelhető WC csésze, WC papírtartó, elválasztó fal és egy második, külön WC helyiség segítik az intimitás biztosítását.
- A mosdóban zuhanyozó is található.
- Minden gyermeknek esztétikus, jellel ellátott polca, öltözőszekrénye van.
- Étkezéshez ép, és tiszta evőeszközök, esztétikus terítők, szalvéta áll a gyermekek rendelkezésére.
- A csoportban magasságmérő van, melyen a növekedést a szülők is nyomon követhetik
- A csoport ablakánál hőmérő van, melyen nyomon követhetik a külső hőmérsékletet.
- A csoportszobában és a szabadban egyaránt jellel ellátott saját pohár és friss ivóvíz áll egész nap a gyermekek rendelkezésére.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a **fenntartható fejlődés** szellemében a **környezettudatos magatartás megalapozása** kiemelt feladatként jelentkezik!

Az óvodapedagógus feladata:

- Maximálisan járuljon hozzá a gyermek komfortérzésének biztosításához lelki és testi vonatkozásban egyaránt.
- Készítse fel az egészséges gyermekeket arra, hogy vegyék figyelembe, fogadják el, hogy az érzékszervi betegségben lévő társaiknak esetleg más, speciális feltételek lehetnek szükségesek az egészséges életmód kialakításához, eléréséhez.
- A gondozás során (testápolás, étkezés, öltözködés) megfelelő időt kell hagyni a gyermek számára, a siettetés negatív hatását, a minőség romlását, a gyermek ellenállását válthatja ki.
- A tartós gyógykezelésben részesülő gyerek szülei részére tanácsadást, konzultációt biztosít. Szakmai tanácsadás keretében segédanyagot készít a gyermek nevelését, oktatását segítve.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- Vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, önállóan használják a zsebkezdőt tüszentésnél, köhögéskor is.
- Önállóan döntenek az ételek mennyiségének megválasztásában, készség szinten használják a kanalat, kést, villát.
- Önállóan öltözködnek, ruhájukat ki-begombolják, összehajtják.

- Kialakul a gyermekek igénye a személyi és a környezeti higiénére, mozgásos életmódra, kulturált étkezésre.

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientációs közösségi nevelés

A Kisközösség Óvodában a nevelés kölcsönös bizalomra épül, ahol a szülők azokra bízzák gyermekeiket, akik egymást és magukat Istenre bízták, és bizalomra nevelnek. A keresztény gondolkodásmód, viselkedésforma az óvoda dolgozóinak személyiségéből sugárzik a gyerekekre, szülőkre.

A keresztény erkölcs alapja a szeretet.

Célunk: Az optimális mentális környezet megteremtése mellett a teremtő Isten segítségének megélése. A gyerekben a katolikus erkölcsi szokások kialakítása, erősítése, formálása, és a társadalmi elvárások tudatosítása.

Az óvodánkba való beiratkozásnak nem feltétele a katolikus vallás gyakorlása a családban, csupán a szervezeti kultúránk alapját képezi, amit a szülők elfogadnak.

A szűkebb és a tágabb környezetükben eligazodó, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Fontos feladat, hogy a gyermekek testi és szellemi szükségleteinek kielégítésén túl lelki és érzelmi fejlődésének alakítása, formálása szükséges. Ennek alapfeltétele az érzelmi biztonság megteremtése, amely az óvoda dolgozóinak elsődleges kötelessége. Mindennek magva az öröm és a biztonság, a szeretet és az együttérzés, a segítőkészség és a hála.

A nevelésben hangsúlyt kap a másik ember másságának türelmes elfogadása, az önzetlen, kölcsönös megismerés, tisztelet léte.

„A családban első és legfőbb nevelők a szülők, akik ezen a téren alapvető illetőséggel rendelkeznek: nevelői szerepük szülői mivoltukból adódik. De nevelői küldetésüket megosztják más személyekkel, intézményekkel, olyanokkal, mint az egyház és az állam. Ezek helyes alkalmazása csak akkor történik, ha a segéd-jellegük tudatából indul ki... Ezek a segéd-jellegű intézmények a szülői szeretet szolgálatában állnak és a család javát szolgálják. A szülők ui. egyedül nem képesek eleget tenni a nevelési folyamat minden követelményének, főleg ami az oktatás és a szocializáció széleskörű területét illeti. E segéd-jellegű intézmények így kiegészítik az apai és anyai szeretetet...”

A nevelési folyamat minden résztvevőjének a szülők nevében kell tehát tevékenykednie, az ő egyetértésükkel, sőt, az ő megbízásukból.”

Lattera alle famiglie (Levél a családokhoz)

II. János Pál pápa levele, 1994.

A hitre nevelésben, sok esetben nem számíthatnak az óvoda alkalmazottai a szülőkre, mivel a szülők nagy része nem így nevelődött. Ezért a hit alapjainak lerakása „csepegtetve, cseppenként” valósul meg az óvodában. Az óvodai nevelés módszereiben a példamutatás a jellemző.

A nevelőnek vallania kell, hogy a gyermek Isten ajándéka, a gyermekkor is Isten rendelése, ezért azt sem visszafogni, sem felgyorsítani nem szabad. Az érés sajátos törvényszerűségei, az adottságok, a spontán és tervszerű környezeti hatások együttesen határozzák meg a gyerekek fejlődését. A differenciált személyiségfejlesztés tehát kiemelt feladatunk az óvodában.

A kortársi együttélés, a közös tevékenységek megkívánják a következő tulajdonságok kiemelt megalapozását.

- Toleráló magatartás.
- Együttérzés/empátia.
- Segítőkészség.

-
- Megértés.
 - Azonosulás.
 - Egyéni szükségletek tiszteletben tartása.

Tevékenységek tartalma az óvodában:

- Ebéd előtt és ebéd után énekes hálaadás minden nap.
- Mikulás, Karácsony és Húsvét ünnepek háttérének megismerése beszélgetések útján.
- Betlehemes játékok megismerése, előadása.
- Advent négy hete jó alkalom a délutáni gyertyagyújtásra, a karácsonyi várakozásra, melyek beszélgetésekkel, intenzív tevékenységek megszervezésével folynak.
- A csoportbeli magatartásbeli normák kialakítása.
- A legszükségesebb szabályok kialakítására és elfogadására törekvés.
- A kortársi kapcsolatok tudatos fejlesztése a szabad tevékenységek és az irányított foglalkozások alkalmával.

Feladataink:

Ezért kiemelt feladatunk – a példaadáson keresztül - a gyermeki jellem alakítása a türelem, a szolidaritás, az igazságosság formálásával. Tanulják meg az egymásra való odafigyelést, egymás segítségét, alakuljon ki alkalmazkodó képességük, hogy ez által alakuljon bennük a különbözőségek elfogadása és a mások iránti tisztelet.

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása (demokratikus partnervizony).
- Szeretet és kötődés képességének fejlesztése.
- Élménybefogadás képességének fejlesztése.
- A közös élményekre épülő tevékenységek fejlesztése szülők bevonásával is.
- A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás kialakítása.
- A nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeret, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés elősegítése.

Befogadás: A befogadás-beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekekben kialakuló érzelmi kötődést az óvodához, a felnőttekhez. Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel együtt teremtjük meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez.

A család és az óvoda együttműködésének első lehetősége, hogy együttesen segítsék a gyereket, hogy megtalálja helyét az óvodában. A befogadás első napjaiban mindegyik óvónő együtt van a gyerekekkel, hogy lehetőleg minden érintett jól megismerje egymást. Ez a folyamat rugalmas, addig tart, amíg bizalmuk kifejlődik az óvoda és dolgozói iránt.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szociális érzelmek terén: együttérzés, segítőkészség, bizalom-önbizalom, öröm, bánat, fájdalom okozás felismerése, átértékelése.
- Esztétikai érzelmek terén: a szép iránti fogékonyság, művészi élmény befogadása.
- Az erkölcsi érzelmek terén: igazságosság, lelkiismeretesség, felelősség érzés, őszinteség.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

A háborús veszélyhelyzet és az energetikai válsághelyzet következtében szociális hátrányok enyhítése érdekében a gyermekvédelmi felelős felveszi a kapcsolatot a segítő szervezetekkel.

Támogatjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek egyéni fejlesztését, segítségét.⁴

Együttműködünk a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekekkel kapcsolatos intézményi feladatok megtervezésében a külsős szakemberekkel.

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe.

Mivel minden gyerek más, ezért szemléletünk alapja a

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, ill. a
- kiemelten tehetséges gyermek differenciált nevelése.

Programunk felfogása szerint:

- minden kisgyerek fejleszthető
- gyermek meglévő képességeiből indulunk ki

Tartós gyógykezelés alatt álló gyerekekkel kapcsolatos intézményi feladatok⁵

- Egyéni fejlesztési program kidolgozása.
- Érzelmek felismerésének, kifejezésének segítése változatos eszközökkel.
- Társas kapcsolatok alakítása, kommunikációt segítő eszközökkel.
- A környezet megismerése, cselekvésbe ágyazott játékokon keresztül.
- Egyéni fejlettséghez mérten, önállóság fejlesztése.
- Egyszerű, jól átlátható szabályrendszer biztosítása.

Intézményünk csaj előzetes és alapos tájékoztatás illetve konkrét megállapodás után vállalja a tartós gondozást igénylő gyermek felvételét, nevelését.

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.3.1. Az anyanyelvi nevelés

Áthatja az egész óvodai nevelést, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek, ezért kiemelt jelentőséggel bír.

Célunk: A gyermekek értelmes, tiszta és folyamatos beszédének, megfelelő beszédelfogásának, gondolatainak helyes szóbeli reprodukálásának segítése az egész napos nevelőmunkában.

- Kommunikációs tevékenységének megindítása, a nyelvi kapcsolatteremtés egyszerű, majd fokozatosan bővülő formáinak elsajátítása.
- A társadalmi, természeti környezet megismertetése, és az ezzel kapcsolatos szókinccs és fogalomkinccs bővítése.
- A mindennapi élethelyzetekkel járó egyszerű mondatok értése, (re)produkálása.
- A nyelvi formába öntött spontán gyermeki megnyilvánulások reprodukálása, gyakorlása.

A versek, mesék nyújtotta esztétikai élményszerzés, értelmi és nyelvi gazdagodás.

⁴ Nkt.4§ 13.pont

⁵ 20/2012.EMMI 75.§ (5)-(6)

Feladatunk: A gyermeki kommunikáció különböző formáinak alakítása helyes mintaadással. Ezért törekszünk kihasználni a nap során adódó lehetőségeket, alkalmakat, az érdeklődés felkeltése segítségével. Odafigyelünk, hogy olyan kedves környezet vegye körbe a gyermekeket, amely nemcsak az esztétikai érzéküket fejleszti, hanem a gondolataik kifejezésére is ösztönzi őket. (Dekoráció, segédeszközök, díszek, képek, képkiállítások). A pedagógus feladata felismerni a beszédhibákat, és szakemberhez irányítani azokat a gyermekeket, akiknek erre szükségük van.

A gyermek anyanyelvi szintjét korábbi történetek felelevenítésével, anyanyelvi játékokkal és az egyéni fejlesztés alkalmával javítjuk, tökéletesítjük. Ezért fontos szempontnak tarjuk, hogy óvónőink beszéde helyes, tiszta és példaértékű legyen.

A nevelési év elején (szeptemberben) logopédus vizsgál meg minden 4. életévét betöltött gyermeket, ezután – akinél ez szükséges – októbertől júniusig heti 1 alkalommal logopédiai fejlesztésben részesül.

Tartalma:

- Játékos beszédindítás.
- Az alap zöngé kialakítása és felerősítése, (indirekt lazító-, légző gyakorlatok) és hang-differenciálás (zörejek és zenei hangok, beszéd).
- Beszédrítmus, a beszéd és a mozgás koordinálása (mondókák, népi gyermekjátékok, „logopédiai ritmikái” elemek).

Óvodapedagógus feladata az anyanyelvi nevelésben

- Az óvodapedagógus beszéde szép, példaértékű legyen, beszédében törekedjék a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására.
- Kísérje figyelemmel a gyermekek beszédértési, beszédtechnikai szintjét.
- Szükség esetén megfelelő szakember bevonását kérje.
- A beszéd alapját képező belső képalkotás folyamatának elősegítése változatos tevékenységekkel, tapasztalatszerzéssel, verbális megerősítéssel, motivációval.
- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása.
- Beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket, véleményüket.
- Lehetőséget teremteni minden gyereknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Képessé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- A gyermek szókincsének folyamatos bővítése.
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédértés és a beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.
- Speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdése előtt és a halasztást kapott gyermekek részére egyéni fejlesztési tervet készítenek az óvónők a fejlesztő szakemberek útmutatása szerint.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szókincsük váljon gazdaggá, fejlődjön kommunikációs képességük, összetett mondatokban, árnyaltan beszéljenek.
- Időbeliséget és téri irányokat tudjanak beszédben kifejezni.
- Életkoruknak megfelelően képesek legyenek élményeiket, gondolataikat minél színesebben kifejezni, társaikkal megosztani.
- Legyenek képesek átélte élményeiket felidézni, saját szavaikkal kifejezni.

5.3.2. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk, hogy sokoldalú tapasztalatot szerezzenek a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, bővítsék és rendszerezék ismereteiket, fedezzék fel az összefüggéseket, és ismereteiket tudják alkalmazni a gyakorlatban. Tehát ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása a gyermek tanulásában, egyéni fejlődési ütemének megfelelően.

A legfontosabb feladatunk az élményhez juttatás, a sokféle tevékenység biztosítása, amelyek között a legátfogóbb a játék. A játék mellett sok lehetőséget adunk kísérletezésre, hogy maguk jussanak el az eredményhez, olykor akár kudarcokon keresztül is. A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket.

A gyermeki természet alapvető motivációja a kíváncsiság. Ezt a kíváncsiságot kell ébren tartani, fejleszteni az óvodába járó kisgyermeknél.

Az érdeklődésre épített tevékenységek megszervezésével, az óvodai élet változatos tevékenységformáival lehetőség nyílik arra, hogy megismerjék, tapasztalják a közvetlen környezetük életét. Ismereteket szerezzenek a környező világ jelenségeiről, tárgyi (természeti és társadalmi) jellemző jegyek, érdeklődésüknek megfelelő irányultság tiszteletben tartásával.

A gyerekek gondolkodása és beszéde szoros kapcsolatban van egymással, együtt fejlődnek. Amint gondolkodása nagyobb teljesítményekre képes, beszéde is fejlődik mind szóanyagában, mind folyamatosságában, struktúrájában. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

Az iskolába készülő korosztálynak folyamatosan felzárkóztató, képességfejlesztő tevékenységeket és differenciált fejlesztést biztosítunk. Figyelmet fordítunk a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyerekekre, a tehetséggondozásra is! A fejlesztő foglalkozások komplex módon valósulnak meg. A tevékenységek kapcsolódásai során van lehetőség az egymás melletti és utáni tevékenységek összehangolására.

A keresztény nevelés szellemisége alkalmanként, spontán, szituációkhoz kapcsolva valósul meg óvodánkban. A játékban jelentkező helyzetekben, a természeti jelenségek észrevételében, az étkezésekhez és a lefekvéshez kapcsolódó imák alkalmával, az ünnepek tartalmában és az egymást segítő tevékenységek során valósulnak meg. A felhasználásra kerülő bibliai történetek tartalma és érzelmi kisugárzása megfelel a gyermek fejlettségi szintjének. A bibliai történeteket nem meseként adja elő a pedagógus, hanem történetként egy-egy fő gondolat kiemelésével, egy-egy üzenet megfogalmazásával. A gondolat kiemelését meghatározza a cselekvésbe ágyazott gyermeki gondolkodásmód. Minden alkalommal pozitív kicsengés sugárzik a történetből. Fontos, hogy megvalósuljon a hitelesség, érthetőség, a gyermekeknek való történet-kiválasztás, a megfelelő előadásmód.

Idegen nyelvvél (angol, spanyol) való ismerkedés a szülők igényeinek kielégítése érdekében valósul meg az óvodánkban a nevelőmunka folyamatába ágyazva. Lényeges elv az idegen nyelv zenéjének, hangzásának érzékeltetése és a gondolkodva tanulás (nem gépies ismétlés) a gyermekekkel. Dalok, dalos játékok, versek megismerése folyamán a másság elfogadására is nevelünk. A rendszeres, játékos idegen nyelvhez való szoktatás segíti a gyermekek egyéni kreativitásának alakulását, a jövő nyelvtanulásának megalapozását.

Fontosnak tartjuk gyermekeinknél a környezetükkel, társaikkal, a felnőttekkel szembeni pozitív érzelmi viszony kialakítását.

A nehezen szocializálható, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint kiemelkedő képességű gyermekek megfelelő szakember közreműködésével kapnak lehetőséget a fejlődésük előrelendítése érdekében.

Az óvodapedagógus feladata a tevékenységek megszervezésében

-
- Biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszköz, ötlet).
 - A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára.
 - Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását
 - Folyamatosan biztosítsa a gyermek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit
 - Folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről, ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
 - A kiemelkedő képességű és a részképességek fejlődésében elmaradt gyermekekre, egyénre szabott fejlesztési tervet készítsen, és ez alapján fejlessze a gyermeket.
 - Minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni
 - Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
 - A kognitív funkciók gyakorlását kiemelten segítő tevékenységek alkalmazása (pl. sakk, logikai feladatlapok, puzzle, építés stb.).
 - A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
 - Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
 - A gyermekek egyéni érdeklődésnek megfelelő tevékenységek biztosítása, motiválás.
 - A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
 - Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

Fejlődés jellemzői óvodás kor végére

- Legyenek érdeklődők és nyitottak szűkebb és tágabb környezetük iránt.
- Alakuljon ki pontos és valóságű észlelésük, figyelmük, koncentrációjuk, problémamegoldó képességük, elemi fogalmi gondolkodásuk.
- Fejlődjön képzeletük, rövid és hosszú távú memóriájuk.
- A kognitív funkciók megérése a fogalmi gondolkodásra (iskolaérettség).

5.3.3. Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése⁶

Célunk: óvodánk egyik fő célja az egyéni, differenciált nevelés megvalósítása. A hátrányos helyzetű gyermekeknek ugyanolyan esélyeket biztosítani, mint a többi gyermeknek. Feltárni a fejlődés lemaradásának hátterét és a rizikófaktorokat.

Feladatunk: a megfelelő kapcsolatteremtés kialakítása mind a gyermekekkel, mind az érintett szülőkkel. Az érdeklődés fenntartását a helyes motiválással érheti el sikeresen a pedagógus.

- Ezért figyelembe kell vennie a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, valamint a sajátos nevelést igénylő gyermeknek eltérő fejlődési ütemét ahhoz, hogy az esetleges potenciális tanulási zavarokat kiszűrhesse és megelőzhesse.

⁶ 20/2012 (VIII.31.) EMMI r.6 § (2) s

- Feladata továbbá a pedagógusnak a helyes, példaértékű verbális kapcsolat kialakítása. (Üdvözlés, elköszönés; érdeklődés kialakítása gyermek-gyermek, és gyermek-felnőtt közötti kapcsolatoknál). A pedagógus igyekszik fejleszteni a gyermekben érzelmi verbális kifejező képességét (csodálat, elismerés, öröm, szomorúság, bánat.) Mindezekkel a helyes kapcsolatteremtés fejlődését segíti elő.
- Mindezt helyes és szakszerű fejlesztéssel, a családi helyzet rendszeres felmérésével és a gyermek pontos megfigyelésével érheti el a pedagógus.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő gyermekek (érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hiperaktív), a hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakember közreműködése a nevelésben (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus).
- A háborús veszélyhelyzet és az energiai válsághelyzet következtében szociális hátrányok enyhítése érdekében a gyermekvédelmi felelős felveszi a kapcsolatot a segítő szervekkel.

6. A nevelés tevékenységformái és az óvodapedagógus feladata

6.1. Játék

Minden egészséges gyermek, amikor csak teheti játszik. A játék a kisgyermekkor legfontosabb önként vállalt legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A 3-6) éves gyermek elemi szüksége, mindennapjait átszövő tevékenysége.

A gyermekek a Kisközösség Óvodában szabad, nyugodt, tartalmas, játéktevékenységet folytatnak igényeiknek megfelelően.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ha szükségesnek tartják egyedül, játszanak, ha akarnak, együtt játszanak társaikkal. Önállóan vehetik el a játékeszközöket.

A játék motivációja nem a célban, hanem a tevékenységben van, tehát önmagáért való.

A játék olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvónő tudatosan használ fel a nevelés folyamatában, hisz a játék formáinak és tartalmának gazdagítása a gyerekek képességeinek fejlődését segíti elő. A játékban minden lehetséges

A játékszituáció kialakulása, a „mintha” helyzet gazdagítja a képzeletet és a gondolkodást.

A játékban válnak közelivé és elfogadhatóvá a társadalom által kialakított viselkedési normák, melyek lassan, észrevétlenül beépülnek a gyermek norma rendszerébe. Az óvodai élet nagy részét a játékre fordított idő tölti ki, csak indokolt esetben szakítunk meg (tisztálkodás, étkezés, pihenés...).

A játék áthatja a gyermek egyéb tevékenységeit is. A tevékenységi formák az óvodai nevelésünk eszközei.

Célunk: A játék által a keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megoldó gyermekek nevelése. A gyermekek személyiségének komplex fejlesztése.

Feladataink:

- Nyugodt, családias légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése (idő, hely stb.).

- Játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása, fontos tudnunk a különböző játékeszközök fejlesztő hatásait.
- A megfelelő, a nem túl sok szabály betartása fokozza a gyermekek biztonságérzetét, segít az eligazodásban.
- A gyermek játékanak motiváló ereje az élmény, melyeket a gyerekek újraélik a játékukban. A játékban adnak lehetőséget a gyermeki benyomások feldolgozására, bővítésére. Egészséges fejlődésük érdekében fontos a közös élményforrás biztosítása (tapasztalatszerzés, kirándulások, séták).
- Csoportalakító játékokkal, társasjátékokkal, együttműködést fejlesztő játékokkal segítjük a kapcsolatok kialakulását.
- Az egyéni sajátosságok figyelembevételével a játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása.
- Az önálló gyermeki játékot tiszteletben tartjuk.

Játékfajta tartalma

Az életkori sajátosságokkal együtt jár, hogy a gyermek újabb és újabb funkciók gyakorlását igényli. A funkció gyakorlásának feszültségcsökkentő hatása van.

Az életkori sajátosságokat figyelembe véve különböző játékfajtaokról beszélhetünk. A leghamarabb kialakuló játékfajta:

Gyakorló játék

- Elsősorban a kiscsoportos korúaknál figyelhető meg. Csak manipulációs vágy kielégítésére szolgál.
- Tartós jelentkezése esetén egyéni továbbfejlesztés szükséges (okok kiderítése!).
- Konstruktív és szerepjáték elemeként is jelentkezik.
- Kiscsoportos gyerekek nagy része szívesen játszik a különböző húzogatós játékokkal, autókkal, babakocsival stb. ezért ilyen és ehhez hasonló játékoknak is megvalósíthatónak kell lennie a csoportban.

Feladatunk: szabadon hagyjuk érvényesülni a „magam, tesz, már tudom, próbálgatom” motívumait (én fejlődés).

Hang és beszéd játékos utánzása,

Mozgások gyakorlása,

Manipulációs játék,

Élményekkel, tapasztalatokkal segíteni a szerep-konstruáló játék

kibontakozását

Szerepjáték

- Az óvodáskor legkedveltebb, legjellemzőbb, és pedagógiai szempontból legfontosabb játékformája
- Szerepjátékuk tükrözi tapasztalataikat, elképzeléseiket és az ehhez fűződő érzelmeiket.
- A gyerekek készletet érznek, hogy azt tegyék, amit a körülöttük levő felnőttek-szülők, orvosok, boltosok, óvónők stb. Szerepjátékukban utánozzák a hozzájuk közel álló felnőtteket és társaikat.
- Változatos szerepekben vesznek részt a játékban.
- Az együttjátás igénye jelentkezik.
- Elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Képesek a játék megszervezésére, játékeszközök megválasztására.

Feladatunk: Az óvónő bekapcsolódhat, mely fokozza a gyermekek játékélményét, a játék gazdagítását elősegíti.
 Élménynyújtás a játékok fejlesztéséhez.
 Játékeszközök biztosítása.
 Önállóság, önkéntesség segítése.
 Fontos tudnunk: mindig valami társadalmi élményből fakad, így fejleszti a gyermek viselkedéskultúráját.

Építő-konstruktív játék

A szőnyegen való építkezés, az asztaloknál való összerakosgató építő játék már a konstruktív játék körébe tartozik. A legfontosabb pedagógiai értéke a kreativitásra nevelés, velejárói a megfigyelés, emlékezet, képzelet, a problémamegoldás, ügyesség fejlesztése, a térlátás, arányok és térirányok gyakorlása fejlesztése stb.

Feladatunk

- Az óvónő segítségével, buzdításával és dicséretével változatosabb megoldásra készíti a gyerekeket.

Szabályjáték

- A legkomolyabb játékfajta.
- A szabályok betartása nélkül a játék felborul, értelmét veszti.
- Célja: a megfigyelés és kognitív funkciók fejlesztése.

Feladatunk:

- Segítségével jól alakíthatjuk a társas kapcsolatokat.
- Önfegyelmre nevel, fejleszti az akaraterőt.
- Szabályok pontos betartása.
- Alakul a versenyszellem.

Bábozás, dramatizálás

A gyermekek ismert, kedvelt mesehősök, környezetükben élő ismert és kedvelt emberek szerepeibe szívesen belebújnak.

Dramatizálással erősítjük a pozitív magatartásformát, a kifejezőkészséget illetve bizonyos szorongások, belső feszültség kijátszására, levezetésére is igen hasznos módszer.

Eljátsszák az általuk ismert meséket, esetleg saját élményeiket.

Feladatunk:

- Elképzeléseik szerint olyan tulajdonságokkal ruházzák fel a szereplőket, amely belső igényükből fakad.
- Csak verseket reprodukálják szöveghűen.
- Eszközigeny miatt célszerű gondoskodnunk a kellékekről.

Barkácsolás

Mindig a játék igényéből fakad

- Játékidőben is bármikor barkácsolhatnak, eszközökről gondoskodnunk kell. A barkácsolt eszközöket felhasználják a játékokban.
- Fejleszti a fantáziát, kreativitást, kez ügyességet és önállóságra nevel.

A környezet megismerését szolgáló játékok

- Társas-, kártyajátékok, dominók, kérdezz-felelek játékok, találós kérdések.
- Én-kép, testséma fejlesztő játékok.
- A társadalmi élet szokásainak gyakorlását szolgáló játékok (szituációs, szimulációs stb.).
- Szabadban történő játékokban a társas kapcsolatok kedvező alakulást segíti, együttműködést, a mozgásigény kielégítését stb.

 Fejlődik a gyermek kommunikációs-, vitakészsége, bővülnek ismeretei az élő és élettelen természetről.

Az óvodapedagógus feladata a játékhoz biztosítani a megfelelő légkört, helyet, időt és eszközöket. A felnőtt jelenléte – egész nevelői ráhatásának részeként – hat a játékra, segítheti a gyermekek játékát. A játéktevékenység a hét minden napján jelen van, tartalmi formája az óvodapedagógusok tervező munkáján keresztül biztosított

- Megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni a saját nevelési céljai elérése érdekében.
- Minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítani a gyermekeknek az elmélyült játékra.
- Nyugodt légkör biztosítása az elmélyült játék feltételeinek megteremtésében.
- Napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a számára.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyerekekkel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Örömmel, felszabadultan játszanak.
- Képesek megszervezni játékukat, helyet biztosítani, társakat találni, ha szükséges, játékeszközöket készíteni hozzá.
- Képesek társaikhoz alkalmazkodni, együttműködni velük a játékban.
- A sajátos nevelési igényű gyerekeknek a játék a legfontosabb tapasztalatszerzési, és önkifejezési forma, irányítással, a pedagógus mintaadásával, irányított segítség adásával tanuljon meg gyakorló, konstrukciós, és didaktikus játékokat játszani. Egyszerű szabályjátékban részt venni, és spontán is végezzen játéktevékenységet.
- Akár több napon keresztül is képesek egy azon játéktevékenységet folytatni.
- A gyerekek képesek több napig egy adott játékot játszani, tovább fejleszteni, alakítani.
- Igényükké válik a különféle szerepjátékok összekapcsolása, az összefüggő játék.
- Képesekké válnak bonyolult szerkezetek létrehozására minta segítségével nélkül is.
- Elfogadják, betartják, kialakítják egy adott szabályjáték szabályait.
- Tudomásul veszik és alkalmazzák a tanult viselkedési normákat.
- Érthetően beszélnek, egyértelműen megfogalmazzák problémáikat

6.2. Munka, munkajellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutatnak. Kezdetben játékként élük meg, de később ez is szétválhat. Az óvodáskor végéig a munka játékos jellegű marad, ám ettől még a személyiségfejlesztés fontos eszköze. Ezekben a tevékenységekben olyan készségek és tulajdonságok alakulnak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait. Fontos, hogy a munkavégzés során biztosítsuk számára a teljes önállóságot. A lehetőségek közül önállóan választható, és sohasem a gyermekekre ráerőltetett feladat legyen.

Célunk, hogy a gyerekek munkajellegű tevékenysége önként, örömmel és szívesen végzett játékos tevékenység legyen. A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok alakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelelességteljesítését.

- A gyermekek a munka jellegű tevékenységekkel tapasztalatokat szereznek közvetlen környezetükről, megtapasztalják munkájuk során milyen változásokat, hoznak létre. Ezek az élmények örök nyomot hagynak bennük, és erősítik kötődésüket környezetükhöz.

- A gyermek munkajellegű tevékenysége közben alakítjuk a munkavégzéshez szükséges képességeket, készségeket, tulajdonságokat, mint: kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság, kötelességteljesítés.

Feladatunk: a gyermek személyiségét fejleszteni, és elősegíteni az életre való felkészülést.

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása.
- A munkajellegű tevékenységeket a gyermekek életkorát, erejét figyelembe véve teremtjük meg.
- Biztosítjuk a munka állandóságát és folyamatosságát az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Munka jellegű játékos tevékenységek óvodánkban:

1. Önkiszolgálás:

- A gyermek a saját személyével kapcsolatos teendők ellátása, kezdetben segítséggel, majd később már önállóan (testápolás, öltözködés, étkezés).
- A gyerekek saját képességük szerint, koruktól függetlenül akkor végzik, ha képesek rá.

2. Naposság:

- Az önkiszolgálás elsajátítása után a mások étkezési feltételeimnek megteremtése (terítés, öntés, asztal körüli teendők stb.).
- A gyermekek fejlettségi szintjétől függően bővítjük a naposi munka körét, s hagyjuk hogy a különböző részfolyamatok begyakorlására jusson elég idő.
- Feladattudatot feltételez, összpontosítást igényel, kötelességtudatra nevel.
- Közösségi megbízatás.
- Az egyes területek feladatait először ismerjék meg, majd egyre nagyobb önállósággal végezzék.
- A gyermekek munkáját mindig reálisan, konkrétan értékeljük: kiemeljük a pozitívumokat, de észrevesszük a hiányosságokat is. Az értékelésbe bevonjuk a gyerekeket is, segítve ezzel reális önértékelésük alakulását.

3. Alkalmoszerű munkák és megbízatások:

- Környezet rendjének megteremtése, segítség az óvónőnek, vagy egy kisebb társnak, vagy egy másik gyereknek.
- A környezetgondozásban a felnőttek mintaadása nagyon fontos: kertápolás, virágültetés, udvar rendben tartása stb. így közös munkánk eredménye közös örömmé válik.
- Lehetnek közös megbízatások, pl. ajándékkészítés, jeles napok előkészítése stb.
- Egyéni megbízatások, pl. információ közvetítése stb.

A napi munkához kapcsolódó feltételrendszer

A gyerekek saját személyes felszerelése (törülköző, fogkefe, fogmosó pohár, fésű, ruhászsák).

Csoportonként terítéshez: váltás asztalterítő, asztalonként szalvétatartó, asztaltörlő, zárt kancsó, poharak tálcán jellel ellátva, napos kötény.

Csoportonként takarításhoz: gyerekek méretéhez igazodó seprű, lapát, locsoló kanna.

Udvari munkához: gyermekméretű gereblye, kisásó, kapa, udvari seprű, lapát, hulladékgyűjtő kosár, vödör, locsoló.

Az óvodapedagógus feladatai

- Segítse a gyermekeket, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos feladatait.
- Biztosítsa a gyermek számára elérhető és megfelelő méretű munkaeszközöket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel dolgoznak közösen.
- Bekapcsolódnak közös feladatokba, önként is vállalnak feladatokat.
- Szűkebb környezetük rendjében igényesebbé válnak.
- Segítenek a kisebbeknek, rászorulóknak.
- Szívesen közreműködnek a növénygondozásban.
- A tevékenységek gyakorisága, annak hatása megerősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.
- Munkajellegű tevékenységek gyakorlása során alakuljon ki kitartásuk, önállóságuk.
- Szerezzenek örömet önmaguknak, társaiknak.
- Kötelességtudatuk, megkezdett tevékenység befejezésére való igény alakuljon ki.

6.3. A környező világ tevékeny megismerése

A kisgyermek a leginkább meghatározó élményeit az első hét évében szerzi. Szüksége van minél több természeti élményt jelentő, megismerő, fejlesztő tevékenységre, játékra, mozgásra a szabadban, a természetben.

Óvodáskorban a természet- és környezetvédelem, környezetorientált magatartás, környezetbarát szokások életkori megalapozása történik. A környezetvédelem, a környezet szeretetének kialakítása, megalapozása a gyermek egész életére, személyiségére kihatással van.

Célunk, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetükről, életkoruknak megfelelő szinten. A környezeti kultúra kialakításának megalapozása, ami a megfelelő életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, értékrendszert jelent.

A gyermekek képesek legyenek harmóniában élni az őket körülvevő természeti, társadalmi környezetben és biztonsággal tájékozódjanak benne. A gyermekek érdeklődésének felkeltése a természeti jelenségek iránt élmények segítségével, ami elvezeti őket az élő és élettelen környezetük megismeréséhez, az összefüggések felfedezéséhez. Így bővíthetjük fokozatosan ismereteiket. A természetes környezet és az ember által épített világ megismerése során fejlődik a környezettudatos gondolkodása.

Feladatunk:

- Olyan szokások, illetve szokásrendszerek kialakítása, amely meghatározó lesz a gyermekek természetéhez, emberi környezethez fűződő harmonikus kapcsolatának kialakításában.
- A közvetlen tapasztalatszerzéshez szükséges lehetőségek megteremtése és a környezeti adottságok kihasználása.
- A gyerekek nyitottságára építve elősegítjük, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.
- Az óvoda és a család együttműködése jó kapcsolata tudja biztosítani az élményanyagot a gyerekek számára. Az óvónő a gyerek otthoni tapasztalataira épít, ezért fontos azokat feltárni, megismerni.

- Megfigyeljük a gyerekekkel a növények fejlődését, a természet változásait, az időjárással kapcsolatos jelenségeket.
- Lehetőséget biztosítunk a növények gondozására, ültetésére, hajtására, termés-termés szedésére.
- Arra törekszünk, hogy az állatokat saját környezetében figyelhessék meg a gyermekek (pl. madarak etetése télen stb.)
- Megtapasztaltatjuk a gyerekekkel a helyes közlekedést, viselkedést.
- Megtapasztaltatjuk a testrészek, érzékszervek funkcióit.

Témakörök:

A gyerekek az őket közvetlenül körülvevő világot érzékeljék elsősorban. Spontán játékhoz kapcsolódva, önkiszolgáló tevékenységbe építve, óvónővel való beszélgetés során, séta, kirándulás, udvari tevékenység stb.

A témaköröket az évszakok váltakozása, körforgására és ünnepek szerint csoportosítjuk: az évszakok jellegzetességei, napszakok, család, testünk, öltözködés, közlekedés. állatok, növények, gyümölcsök, színek, foglalkozások, intézmények, környezetvédelem, ünnepek.

6.3.1. Környezeti nevelés elvei⁷

Óvodánkban kiemelten fontosnak tartjuk a gyerekek, családok és óvoda dolgozói számára megteremteni az egészséges, biztonságos környezetet.

Mind az emberi,- tárgyi,- természeti környezet nevelő hatása meghatározó a gyerekek életében.

Az a gyermek, akit egészséges, minőségi környezet vesz körül, az óvodai élet megszervezésén keresztül természetesen válik felelős saját környezetéért.

A helyi adottságokat figyelembe véve alakítjuk ki, a természet- és környezetvédelmi feladatokat.

Cél

A közvetlen környezet megismerésének segítése és a környezet iránti felelősségtudat alakítása, fenntartható fejlődést segíti.

Az óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapvetően megnyilvánul.

- A pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.

- A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme, stb.).

- Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.

- Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti színterek zöld jeles napi hagyományaihoz. (természet-ünnepek, egészségi jeles napok, madarak-fák napja, a víz, Föld világnapja).

- Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az

⁷ 20/2012 (VIII.31.) EMMI r. 6.§ és 128.§

ökológiai szemléletformálásra, megalapozására. (Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! Ne folyasd a vizet feleslegesen!)

- Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot, Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.

- A gyerekek által használt eszközöket vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.

- A csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munka tevékenységben belül növényápolási feladatokat látnak el.

- Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.

- Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a virágos kert.

- A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.

- Az udvari játékok többnyire környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játéknak. Udvari árnyékolók és ivókút illetve a folyamatos vízársi lehetőség biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.

- Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.

- A levegő illatosítására gyógynövényeket használunk (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).

- A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. tartóelemek, papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. olajos palack, festék stb.).

- A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.

- Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra felhasznált papír vásárlására törekszünk.

A környezet folyamatos megismerésével kapcsolatos benti és terepi tevékenység biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

- Az évszakok nyomon követésére, valamint az időjárás változások jelzésére a csoport évszak-, és időjárásnaptárral rendelkezik.
- Gyűjteményes polc, melyre a kirándulásokon gyűjtött szép kavicsok, kagylók, egyéb színes levelek, termések helyezhetők. Tároló kosarak.
- A csoportnak kincseket gyűjtő zsákja, vagy gyűjtőedénye lehet, az óvodapedagógus ötlete alapján.
- A csoportoknak az óvoda udvaron virágos-, vagy veteményes kiskertje van.
- Madáretető, madáritató, bogárnéző eszközök, nagyítók.
- Ismeretterjesztő könyvek, gyűjtött képek (évszakról, növényekről, állatokról). Ország, város térkép, földgömb.

Óvodapedagógus feladata

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél szélesebb tapasztalat szerzését a természetben.
- Óvoda természeti környezetének, élővilágának megismerése, ápolása és védelme
- Fenntarthatóságra nevelés
- Környezetvédelem
- Hulladék kezelése, szelektív hulladékgyűjtés

-
- Energiatakarékosság
 - Lakóhely megismerése, épített és természeti környezet védelme
 - Minél több élményt gyűjtsenek a gyermekek saját természeti és társadalmi környezetből.
 - A természetben való folyamatos tevékenedéshez megfelelő szerszámok, eszközök biztosítása.
 - Lehetőleg a szabadban megfigyeléseken szervezze a komplex tapasztalatszerzést.
 - A csoportban élősarkot, az udvaron konyha- és virágos kertet alakítson ki (lehetőség szerint).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek ismerik szűkebb és tágabb környezetüket. Ismerjék a családjaikra vonatkozó adatokat.
- Az elemi közlekedési szabályok betartásával tudnak közlekedni felnőtt kíséretében. Ismerik a különböző közlekedési eszközöket.
- Ismerik az évszakok jellemzőit, összefüggéseit az állat- és növényvilággal.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeit, azok sötétebb és világosabb árnyalatait.
- Felismerik és megnevezik testrészeiket, érzékszerveiket igényesek testük tisztaságára.
- Ismerik a napszakok egymás utániségét, és tevékenységeiket hozzájuk tudják kapcsolni.
- Felismerik az évszakokat, tudnak köztük különbséget tenni, összehasonlítani.
- Felismerik a növényeket. Ezek évszakonkénti folyamatos megfigyelései során ismerik a növények, az évszakok és az időjárás közötti összefüggéseket.
- Ismerik az állatokat, (házi és a vad állatokat, az erdőben, mezőn, vízben, levegőben élőket), többféle szempont alapján csoportosítják, ismerik jellemzőiket.

6.4. Matematikai tartalmú tapasztalatok

A gyermekek a matematikai ismereteket az egész nap folyamán, játszva, sok cselekvéssel, minden érzékszervet felhasználva szerzik. A környezet megismerése során, a játék, az étkezések alatt számtalanszor tapasztaljuk, hogy már a 3-4 éves gyermekek is összehasonlítanak, méricskélnek. Ki kap nagyobbat, többet, ki milyen magas, vagy alacsony. 4-5 éves gyermekek matematikai tapasztalatszerzését érdekessé, élvezetessé tudja tenni az óvónő, ha játékos formában teszi. Közel hozható a gyermekhez oly módon is, ha az eszközöket közvetlen világukból vesszük, mint pl. ruhadarabok, játékok, könyvek stb. A matematikai nevelés hatására fejlődik a gyerekek problémamegoldó képessége, az igazság megtalálása.

Célunk, hogy a problémamegoldó tevékenység élményt jelentsen a gyerek számára, szívesen vegyenek részt matematikai jellegű tevékenységekben, ami fejleszti őket önálló tapasztalatszerzésben, véleménynyilvánításban.

Feladatunk:

- Lehetőséget teremtünk a környező világ formáinak és mennyiségi viszonyainak megtapasztalására.
- Fejlesztjük a gyermek értelmi képességeit: megfigyelés, emlékezet, gondolkodási műveletek, koncentráció stb.
- Fejlesztjük számfogalmát, mennyiségészlelését.
- Fejlesztjük az intellektuális érzelmeit, pl. önbizalom, kitartás, motiváció, felfedezés öröme stb.
- Bővítjük a gyermekek relációs szókincsét, a téri viszonyokat jelentő kifejezéseket.
- Lehetőséget teremtünk párosításra, összemérésre, becslésre.
- Sokoldalúan, játékosan cselekedtetjük a gyerekeket.
- Tapasztalat szerint az egyéni fejlődés nyomon követése mikrocsoportos formában a leghatékonyabb. Alkalmazkodunk az egyéni fejlődés üteméhez.

Módszerünk, eszközeink: a megtapasztalás, megélés, átélés, megfigyelés, beszélgetés, magyarázás. Megfelelő módon a pedagógus szabadsága itt is érvényesülhet, az eszközök a természetből és a környezetünkből adódnak.

Óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógusnak biztosítania kell az önálló véleményalkotást, a döntésképeség fejlesztését kortárskapcsolatban és a környezet alakításában.

- Fedezzék fel az őket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit.
- A megismerési folyamatban szerezenek mennyiségi és formai tapasztalatokat, matematikai fogalmaik alakulnak. Helyesen használják a matematikai fogalmakat.
- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben. Az ítéletalkotást a mennyiség szemléletüket alakítsa és segítse.
- Összehasonlításokat, méréseket végezzenek, kísérletezzenek. Ismerjék fel a halmazok változásait.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Az óvónő kérdéseit megértik és követik.
- Szívesen vállalkoznak a problémák megoldására.
- Képesek sorok folytatására, sorba rendezésre, válogatására. Ismerik a sorszámlálást.
- Helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat: hosszabb, rövidebb, több, kevesebb stb.
- Tudnak mennyiséget összemérni, egységekkel mérni, párosítani.
- Elrendezéssel, bontással állítanak elő ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Képesek sík- és térbeli alakzatok szétválogatására, egyszerű tulajdonságok megnevezésére.
- Tudnak térben tájékozódni. Ismerik az irányokat, értik és követik a kifejezéseket. Ismerik a névutókat.

6.5. Mozgás

A 3-7 éves gyermek egészséges testi fejlődésének biztosítása a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő terhelést biztosító testi nevelés.

A mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban vannak. Fontos feladatunknak tekintjük, hogy minden adódó lehetőséget kihasználjunk a nap folyamán a

mozgásra. Spontán mozgással a szabad levegőn, mindennapi testneveléssel, illetve speciális sport foglalkozásokkal kívánjuk biztosítani a kisgyermek mozgáskultúrájának fejlődését.

Óvodáskorú gyermek mozgásfejlődésére a már megtanult mozgások tökéletesedése és az első mozgáskombinációk megjelenése a jellemző. Egyénileg különböző mértékben fejlődik tovább a járás, a mászás, a fel- és lelépkedés, a futás, az ugrás és a tárgykezelés. A mozgás során koordinálódnak nagy mozgásai, fejlődik akarata, megfigyelőképessége, énképe, téri tájékozódó képessége, biztonságérzete. Ha az óvadás mozgásigényét megfelelő módon kielégítjük, sokkal hosszabb ideig képes szándékos figyelemre, kevesebb a tanulási probléma, nyugodtabbá, kiegyensúlyozottabbá válik.

Célunk:

- A gyerekek természetes mozgásának fejlesztése, a mozgás megszerettetése, testi képességek fejlesztése, pl. erő, ügyesség, állóképesség stb.
- Az egészséges életmód kialakítására nevelés.
- Különböző sport(ágak) bemutatása, mozgáskultúrájának megalapozása.
- Rendszeres mozgáshoz szoktatás. A harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása. Térérzék és tájékozódási képesség fejlesztése.

Feladatunk:

- Mozgásigény kielégítése, feltételeinek megteremtése.
- Folyamatosan fejlődjön a gyerek mozgása, egyensúlyérzéke.
- Minden nap adjunk lehetőséget a gyerekeknek a szabad levegőn való minél hosszabb időtartamú mozgásra.
- A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású testmozgás minden nap hozzájárul a gyermek személyiségének differenciált fejlődéséhez.
- Figyelembe vesszük a testnevelés szerepét a különböző személyiségtulajdonságok kialakításában (bátorság, fegyelem, figyelem, akarat, kitartás, együttműködés stb.)
- Helyet, időt, eszközt biztosítunk.
- Igyekszünk, hogy óvodásaink érezzék, mi óvónők is szívesen mozgunk velük együtt, örülünk a mozgásban elért sikereiknek és megalapozzuk az "ép testben ép lélek" kialakulását.

Óvodapedagógus feladata:

- Minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyerekek az alapvető mozgásformák gyakorlására.
- Folyamatosan fejlessze a gyermekek mozgását és egyensúlyérzékét.
- Segítse elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának fejlődését.
- Ügyeljen a balesetek megelőzésére.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Növekszik a teljesítőképesség, a mozgások összerendezettség és ritmusa jó.
- A testi képességek fejlettsége megfelelő, teherbírás, állóképesség jó.
- Mozgásban kitartóak, fejlődik a gyerekek tér- és időtájékozódása, mozgásigénye.

- Szeretik a mozgásos játékokat, maguk is kezdeményezik a szabadban és zárt térben egyaránt.
- Testnevelés játékokat játszanak az óvónő segítségével, a szabályok betartásával.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.

Óvodánkban különfoglalkozás keretében a gyerekek részt vehetnek síelésen, korcsolya- és úszásfoglalkozáson, judon (cselgáncs), gyermekjóga foglalkozáson és teniszre, lovagolásra is lehetőség van, mindez hozzájárul mozgáskultúrájuk fejlesztéséhez.

Heti négy alkalommal Kulcsár-féle mozgásterápiás tornát (KMT) végeznek a 4 év feletti gyermekek alkalmanként 25-30 percben.

6.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, képalakítást, a kézimunka különböző fajtáit, a műalkotásokkal való ismerkedést, a környezetalakítást.

Célunk az ábrázoló, mintázó, építő tevékenységek által a gyermekek tér-, formai és színképzetének elősegítése, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, fantáziaviláguk gazdagítása.

Feladatunk:

- Megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek és élmények biztosítása.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Megismertetni a gyerekeket különböző anyagokkal, eszközökkel, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.
- A gyermekek megfigyelőképességének, kreativitásának fejlesztése.
- Rendszeresen kiállítást rendezünk az alkotásokból, ezzel is ösztönözzük a rajzoláshoz nehezen fogó gyerekeket.
- Közös képkalkotásban vegyenek részt, sokféle eszközt és technikát kínálunk.
- Ünnepekre ajándékot készítünk a szülőknek, egymásnak születés-és névnapra.
- A gyermeki munkát értéként kezeljük.
- Alkalmazkodunk a gyermek egyéni fejlődési üteméhez.

Óvodapedagógus feladata

- Egyes technikákhoz kapcsolódó megoldások, munkafogások, eszközök megismerésére és gyakorlására minden gyermeknek lehetősége legyen.
- Az óvodapedagógus mindig építsen a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára.
- A vizuális tevékenységre az egész nap folyamán teret, lehetőséget biztosítson.
- Az életkori sajátosságoknak, egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva segítse a képi-plasztikai kifejezőképességet, a komponáló-, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását.
- A gyermek valamennyi alkotását értéként kezelje.
- A tevékenységek irányítása során az alkalmazott technikai eljárásokhoz kapcsolódó tudnivalókat változatos szóhasználat, érthető, az eljárásra jellemző kifejezésekkel mutassa be, gyarapítva a gyermekek szókincsét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

-
- Az eszközöket készség szinten kezelik.
 - Mondanivalójukat vizuálisan is ki tudják fejezni.
 - Önállóan választanak technikát, ötletesen felhasználják az anyagokat.
 - Emberábrázolásukban megjelennek a részletek (pl. öltözék, pupilla).
 - Van elképzelésük, ötletük a téri elhelyezéshez.
 - Gazdag színhasználatuk: valóságos és fantázia világukban megjelenő színekkel egyaránt dolgoznak.
 - Egymás munkájában is képesek gyönyörködni.
 - Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázolnak.
 - Fejlődik képi gondolkodásuk, esztétikai igényességük.
 - A laza ceruzafogás, biztos vonalvezetés, a félelemmentes hozzáállás azt jelenti, hogy manuális és pszichológiai téren is olyan érettségi fokra jutottak a gyerekek, hogy nem okoz majd problémát, az óvodát elhagyva iskolában iskolássá válni.

6.7. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai ének-zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjátékok vagy a mondókázás a művészeti és esztétikai nevelés szempontjából kitüntetett helyet kap.

Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének – zenei nevelés alapjaira épül a fejlesztés óvodánkban. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és jól felhasználható az óvodai ének-zenei nevelésünkben. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Napközben bármikor lehetőségünk van éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok eljátszására. Ez a feladat sem szűkül le a foglalkozások időtartamára.

A zene fontos szerepet tölt be életünkben, kihat érzelmre, fogékonnyá tesz a szépre, formálja az embert, alakítja személyiségét.

A komolyzenét szeretnénk közelebb hozni a gyermekekhez olyan módon, hogy időnként meghívunk egy konzervatóriumi diákot és/vagy fiatal zenészt, akik viszonylag szokatlan hangszereket mutat be. A gyerekek megtekinthetik, megtapinthatják pl. a brácsát, szaxofont, cintányér(oka)t, kishárfa, csellót, fuvalót stb. – tehát a gitár és a furulya (klasszikus óvodai hangszerek) kivételével meghallgathatnak majdnem minden olyan hangszert, amihez egyébként nem biztos, hogy közel kerülnének.

Óvodai gyermekdalokat és könnyű, rövid komolyzenei darabokat egyaránt hallhatnak, hallgathatnak. Abban bízunk, hogy amint a gyerekek megismerik a különböző érdekes hangszereket, megszeretik ezt a világot és nagy motivációt keltünk bennük arra, hogy kézbe vegyék és megtanuljanak játszani valamelyiken.

Célunk:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása. A magyar zenei nevelés alapja a közös óvodai ének, éneklés örömben, bánatban, munka közben.
- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, megalapozza zenei anyanyelvüket.

Feladatunk:

- A zenei feltételek megteremtése, az éneklés iránti vágy igényeinek kialakítása, az együttes élmény megteremtése.
- Az életkornak megfelelő dal és mondóka anyag kiválasztása, és azon keresztül zenei képességfejlesztés.
- A szabadban adódó éneklési lehetőségek kihasználása.

-
- Fejlesztjük a gyermek hallását, éneklési képességét, ritmusérzékét, harmonikus, szép mozgását.
 - Zenehallgatási alkalmak aktualitását kihasználjuk.
 - Ismerkedés a hangszerekkel.
 - A többszólamúság megjelenítése óvónői énekkel.
 - A zenei „tarsoly” állandó gazdagítása.

Óvodapedagógus feladata:

- Teremtsen minél több lehetőséget a gyermeknek a környezetük hangjainak megfigyelésére.
- A zenei fejlesztés területén a ritmusfejlesztésre, hallásfejlesztésre mozgásfejlesztésre adjon lehetőségeket.
- A szabad játék alatt adjon lehetőséget a zenére történő mozgásra is.
- Bátorítsa a gyermekeket a dallamok, ritmusok, dalszövegek kitalálására.
- A zenei nevelés szerves részét képezzék a hangszerek, amelyeket a gyermekek használjanak.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyerekek szívesen éneklnek és játsszák a különféle dalokat, dalos játékokat.
- Bátran énekelnek egyedül és társaikkal közösen.
- Élvezik a zenehallgatást.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Biztonságosan használják a különféle ritmushangszereket.
- Maguktól kitalálnak dallamokat, ritmusokat.
- Ismert dallamokat felismernek dúdolásról, hangszerről.
- A halk-hangos, gyors-lassú éneklést, mondókázást biztosan produkálják.
- Önmaguk is bátran improvizálnak dallamokat, esetleg szöveggel párosítva.

6.8. Verselés, mesélés

Az anyanyelvi nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladatok megvalósításának minden mozzanatában. Anyanyelvünk sokrétű jelrendszer, melyet az óvodában a gyermekek sokféle tevékenység közben sajátítanak el. A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatban áll egymással, fontos a gyermekek anyanyelvi fejlesztése, mert ez által nemcsak jobban és tisztábban fognak beszélni, hanem fejlődik a gondolkodásuk is. A szocializáció folyamán a beszéd a gyerek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyerek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni. A gyermek egyéni fejlesztésének a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve van értelme.

Az óvónőnek arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben, minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. A környezet példamutató beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre.

A mese, vers helyet kap a gyermek egésznapos életében, érzelmi síkon befolyásolja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmeiről, megfelelő viselkedésformákról.

A mese az értelmi, érzelmi és etikai fejlődésnek egyik legfőbb segítője a gyermeki személyiségfejlődésben. Oldja a szorongást, indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít. Csak abból a gyermekből lesz jól beszélő és jó olvasó, aki képes intenzív belső fantáziakép megjelenítésére. Mivel a vers, a mese a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését jelenti, ezért fontos a mindennapos verselés, mesélés.

Nagy figyelmet fordítunk a beszédhibák felismerésére, korrekciójára is. Minden 4. életévét betöltött gyermek logopédiai szűrésen vesz részt, ami alapján – szükség esetén – kijelölhető a fejlesztési terv. Szakember segítségével heti 1-2 alkalommal történik a korrekciós fejlesztés.

Óvodánkban lehetőséget biztosítunk az angol nyelv játékos megismerésére azoknak, akiknek (logopédus véleménye alapján) az anyanyelvi fejlődése, gondolkodása nem mutat problémát. Az idegen nyelv dallamának, jellegzetességeinek megismerésével a gyerekek megszeretik a nyelvtanulást és a későbbiekben könnyebben, szívesebben foglalkoznak azzal.

Célunk:

- Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása, a szókincs bővítése, beszédhibák javítása.
- Az igényes irodalom megismertetése és megszerettetése.
- A kisgyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése a gyermekirodalom eszközeivel.

Feladatunk:

- A gyerekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetet teremtve és a gyerekek beszédkedvét felkeltjük.
- Változatos élményekkel (mese, vers, bábozás, séta, játék,) és az óvónő beszédmintája, a kifejező hanghordozásával fejleszthető a változatos szókincs, az érzelmet megjelenítő viselkedés.
- Fejlesztjük a beszéd formai és tartalmi oldalát: ritmus, szünet, hanghallás, hangmagasság, artikuláció, hangsúly stb. A beszéd tartalmi jegyeinek fejlesztését is játékos formában tesszük: szókincsbővítés, szövegmondás, önálló szövegalkotás, kérdés-felelek játékok, stb.
- A közösen átélt irodalmi élmények visszaigazolják a gyermek szorongásait, vágyait, és megoldást kínálnak ezekre, ezáltal nagy érzelmi biztonságot nyújtva.
- A mese, vers hatása jelenjen meg a gyerekek játékában, rajzaiban, beszédében.
- A gyermek számára sokszor feldolgozhatatlan a „gépi mese”, e helyett a belső képteremtést megalapozó élő mese legyen mindennapos.
- Az anyanyelvi neveléssel és irodalmi neveléssel erősítjük az érzelemgazdagságot, beleélő képességet, érzékenységet, lelkesedést, képzelőerőt.
- Az olvasóvá nevelés fontos színtere az óvoda: elengedhetetlen hogy az óvónő kellő mennyiségű, minőségű és tartalmú könyvanyagot kínáljon a gyermekeknek elérhető könyvespolcon.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Az érthető, kifejező beszédképesség alapjai kialakulnak.

-
- Koruknak megfelelően igényes szókinccsel rendelkeznek.
 - A gyermek élményeinek elmondásával megtanulja az összefüggő beszédet.
 - Használják a meseirodalomban jellemző kifejezéseket, szófordulatokat.
 - Kialakul beszédfigyelmük.
 - Szívesen ismételtetik a tanult verseket, meséket.
 - Várják, igénylik a mesehallgatást, van kedvenc meséjük.
 - Kialakul a jellegzetes „mesehallgató viselkedésmód”, fegyelem, elmélyült figyelem.
 - Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
 - Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és megjeleníteni.
 - Szívesen emelnek le a polcra irodalmi ismeretterjesztő vagy egyéb könyveket, folyóiratokat, és ezeket nézegetik.
 - Vigyáznak a könyvekre.
 - A beszédhibák eltűnnek/javulnak.
 - Képesek legyenek korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermeket tevékenységi vágya ösztönzi a tapasztalatszerzésre, cselekvésre. Közben minden pillanatban újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul. A tanulás az életet végigkísérő alapfolyamat, mely óvodáskorban, az alaptevékenységben, a játékban a leghatékonyabb. Az óvodában a tanulás folyamatos.

A tanulás az óvónő által szervezett, és spontán helyzetekben valósul meg. A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által kezdeményezett tevékenység a játékidőben zajlik úgy, hogy közben nincs játékelrakás, a játék megy tovább. A foglalkozás után visszatérhetnek a gyerekek eredet játéktevékenységükhöz. Óvodánkban a szülők egyetértésével az 5. életévét betöltött gyermekek 13.15 és 14.30 között iskolai nevelés-oktatásra felkészítő tevékenységet végeznek.

A játékos tanulás során fejlődik a megismerő tevékenység, pontosabbá válik a valóságról alkotott kép. A spontán és szervezett tanulási helyzetekben a szándékos figyelem erősítését segítjük a figyelem terjedelmének és tartalmának növelésével. Erősítjük a felismerés képessége mellett a felidézést. A szemléletes képi gondolkodás fejlesztésével megalapozzuk az elemi, fogalmi gondolkodást.

A játék és a tanulás összekapcsolódik az óvodáskorban. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből indulunk ki. A sikerélmények erősítik a gyerek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához.

Célunk, hogy a sokféle tevékenység, melyben a gyermekek ismereteket sajátítanak el, adjon lehetőséget az érdeklődés kielégítésére, tapasztalatszerzésre, a tanulás, gondolkodás örömeinek átélésére, tudás, tanulási iránti vágy felébresztésére, az alkotásra, a környezet szépségeinek felfedezésére.

A tanulás négy szinten jelenik meg a gyermeki tevékenységben és óvodánk életének megszervezésében: szabad játékban, kötetlen kezdeményezéssel, kötött foglalkozásokon, spontán helyzetekben.

Tanulási tevékenység fázisai:

- Játékban tanulás,
- Játékba ágyazott tanulás,
- Játékba integrált tanulás
- Játékra épülő tanulás,
- Játékos tanulás

Akkor megfelelő az óvónő módszerválasztása, ha az a gyerek számára a saját érettsége szerinti nyugodt fejlődést biztosítja, és természetes úton ad lehetőséget a tapasztalásra, a gyerek cselekvésére, mozgására.

Miközben a játék megtartja alapvető és elsődleges szerepét, eközben fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermeket a szervezett foglalkozáshoz, de abban olyan játékoságra és motiváltságra törekszünk, hogy az élmény legyen számára. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk.

A BTMN-es gyerekek szakértői bizottság által javasolt fejlesztésén kívül a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális elérésére irányuló egyéni bánásmód keretében a differenciálással célzott foglalkozást biztosítunk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek tapasztalatai rendeződnek.
- Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük.
- Tartósabbá válik figyelmük, emlékezetük.
- Gazdagodik fantáziájuk.
- Fejlődik beszédük, gondolkodásuk.
- Képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Kialakul a feladattudata.
- Képesse válnak problémák felismerésére és megoldására.
- Felfedeznek konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Szociálisan és mentálisan éretté válnak az iskolára.

7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek belső érése az óvodai és a családi nevelési folyamat eredményeként az óvodáskor végére az iskolai munkához szükséges fejlettségi szintet eléri, s a kisiskolás korra jellemző tulajdonságok, szokások, képességek megjelennek, kialakulnak.

A 6-7 éves iskolába készülő gyerekekre a testi fejlődés terén a koordinált mozgás, a megfelelő állóképesség és teherbíró képesség jellemző.

A testileg fejlett gyermek:

- Teste arányosan fejlett (testsúly kb. 20 kg, magasság kb. 120 cm, ép érzékszervek, végtagok stb.), teherbírása megfelelő, mozgása összerendezett.
- A fogváltás megkezdődik (ami az idegrendszeri fejlettséget is jelzi!).
- Mozgáskoordinációja, finommotorikája erősen fejlődik.
- Viselkedése kiegyensúlyozott, derűs, nyugodt.

A lelkileg egészségesen fejlett gyermek:

- Nyitott, érdeklődő, kíváncsi, türelmes (megfelelően fejlett önkontrollal bír).
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása a cselekvő (szemléletes képi) gondolkodás mellett.
- Jellemző a jó memória, megbízható emlékezet.
- Érthetően beszél, az ismert rövid meséket, történeteket megjegyzi, felidézi.
- Kialakult feladattudata, akarattudata, feladattartása van.

Az óvodáskor végére az egészségesen fejlődő gyermek:

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, családjáról (kialakult, részletes testsémája van).
- Ismeri lakcímét, szülei teljes nevét, foglalkozását.
- A napszakokat megkülönbözteti.
- Ismeri az évszakok jellemzőit és a megfelelő öltözködést.
- Ismeri a helyes viselkedés alapvető szabályait, magatartás formáit.
- Testi szükségleteiknek megfelelően tudják, hogy mikor mire van szükségük, és hogyan tudja kielégíteni azokat.
- Ismeri a tárgyak használhatóságát, önállóságukban a teljes önellátást az öltözködésben, tisztálkodásban és az étkezés során érje el.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak (elgazodik a 10-es számkörben).
- Szívesen, bátran kommunikál, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.
- Elmond egyszerű verset, mesét és szívesen énekel.

A szociálisan érett gyermek:

- Képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival.
- Figyelmes, meghallgatja társait, és a megfelelő magatartási norma betartásával kérdez.
- Szívesen segít a kisebbeknek, társainak.
- Tevékenységeire jellemző a kitartás, önállóság és figyelmesség.
- Egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni.
- Önálló, munkatempója megfelelő, képes bizonyos monotónia tűrésre (tud figyelni 25-30 percig).
- Nyitott, kíváncsi, érdeklődő magatartás jellemzi tevékenységeit.
- Önálló problémamegoldást is vállal bizonyos problémahelyzetben.
- Személyi és tárgyi viszonylatok ismertek számára és jól érzi magát a környezetében.
- Érdeklődik az iskola iránt.

8. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Célunk: A gyermeki jogok és érdekek érvényre juttatása.

Feladatunk:

- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvóintézkedésre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket a csoportba a lehető legzökkenőmentesebbé tenni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- A tehetséggondozást, felzárkóztatást megszervezni, megvalósítani, illetve elősegíteni.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolatot kialakítani.
- Az óvodai dolgozókat hivatali titoktartási kötelezettség terheli.
- Minden óvodai alkalmazott köteles tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családja világnézetét, értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire.
- A gyermekvédelem nem egyszemélyes feladat, közreműködik benne minden óvodai dolgozó.

Gyermekvédelmi feladataink:

Az óvodavezető

- felel a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, így feladatkörébe tartozik a gyermekvédelmi munka irányítása;
- jelzi az óvodáztatási támogatással kapcsolatos tudnivalókat, a szülőket tájékoztatja az igénybe vehető támogatási lehetőségekről, étkezési kedvezményekről.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elősegíti az új óvodások befogadását, beilleszkedését a csoportba.
- A gyermekek és családjuk minél jobb megismerése a lehetőségekhez képest, a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül.
- Minden óvodapedagógusnak munkaköri kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az óvodavezetőnek.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális, kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Migráns gyermekek esetében önzonosság megőrzése, ápolása, erősítése, interkulturális nevelésen alapuló integráció.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- A veszélyeztető okok esetén a szülők tájékoztatása a lehetőségekről, személyekről, akikhez a problémák megoldása érdekében fordulhatnak.
- Szükség esetén családlátogatások a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni az illetékes szervet.
- Rendszeres havonkénti kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársával.
- Munkaterv, beszámoló készítése és nyilvántartás vezetése.

A gyermekvédelem három területe:

- A veszélyeztető okok megelőzése.
- A veszélyeztetettség feltárása.
- A veszélyeztetettség megszüntetése.

A megelőzés, a családdal való kapcsolattartás már a gyermek óvodába járása előtt az előzetes családlátogatásokkal elkezdődik.

Az óvodának és az óvodapedagógusoknak a megelőzés legfontosabb részében: a felderítő munkában, a problémák észrevételében van a legnagyobb szerepe. A veszélyeztetett és a hátrányos helyzet megállapításánál figyelembe kell venni, hogy milyenek a család életfeltételei.

9. Differenciálás, inklúzió, integráció

A differenciálás

Programunkban a differenciált fejlesztés azt jelenti, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon fejlődni és ki tudjon bontakozni. Véleményünk szerint a kiugró képességű gyerekek fejlesztése is ebbe a körbe tartozik, hiszen az elv azonos, mert mindenkit a maga szintje és képességei szerint kell nevelni. A kisgyermek

fejlődésében nem hagyjuk figyelmen kívül az érést, amely a fejlődési folyamat sajátos, ám mindig jelenlévő tényezője.

Inklúzió

Nevelésünkben az inklúzió azt jelenti, hogy a „minden gyerek más” elvet valljuk, és ez az elv programunk minden elemében érvényesül.

Integráció

Programunkban a differenciálás értelmezése az inkluzív pedagógia, ez adja az integrációs nevelésünk ideológiai háttérét. Inkluzív pedagógiánkban a cél a gyermek saját szintjének maximumára való eljuttatása.

Akkor eredményes a programunk, ha a gyermekek saját kereteiken, szokásaikon belül és azokkal együtt képesek fejlődni, egy nevelési szintéren belül, ahol többen (sokan) nevelődnek együtt.

10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések⁸

Óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen:

- az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál,
- az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során,
- a teljesítmények értékelésénél,
- az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során,
- az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

⁸ 2003.évi CXXV.tv. 31.§ egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

11. Érvényességi nyilatkozat

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: határozatlan időig szól.

A Pedagógiai Program 2022. szeptember 1-én lép hatályba.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása

Felülvizsgálata: két évenként, jogszabályi és használhatósági szempontok figyelembevételével.

Módosítása: az óvodavezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület, fenntartó és az óvodavezető. A módosítás során az elkészítésre vonatkozó legitimációs eljárást kell lefolytatni. Indokolt a módosítás, ha:

- Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
- A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
- A mindenkorai törvényi előírások megváltozása.

A Pedagógiai Program következő felülvizsgálatát 2024. augusztus 31-ig kell elvégeznie a nevelőtestületnek.

A Pedagógiai Program nyilvánossága: A hatályba lépett Pedagógiai Programot meg kell ismertetni az óvoda minden alkalmazottjával, óvodahasználóval.

A Pedagógiai Programban foglaltakról a szülőket is tájékoztatni kell.

A hozzáférhetőség biztosítását helyben szokásos módon ki kell hirdetni.

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, a rövidített változata honlapunkon olvasható, a szülők a szülői értekezleteken tájékoztatást kapnak róla, illetve az óvodavezetőtől kikérhető.

11. Legitimációs záradék

A Kisközösség Óvoda nevelőtestülete 100 %-os arányban, a 2022.08.25-én kelt **nevelőtestületi** határozata alapján (száma:), a Kisközösség Óvoda Pedagógiai programját *elfogadta*.⁹

Budapest, 2022. szeptember 1.

P.H.

A Kisközösség Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény **vezetője jóváhagyta**.¹⁰

Budapest, 2022. szeptember 1.

.....
óvodavezető aláírása

P.H.

A Kisközösség Óvoda Pedagógiai Programja a fenntartóra többletköltség nem hárul a **fenntartó** – Kisközösség Alapítvány, képviseli a kuratórium elnöke – *egyetértett* a pedagógiai programban foglaltakkal.¹¹

Budapest, 2022. szeptember 1.

.....
fenntartó aláírása

P.H.

A Kisközösség Óvoda irattárában iktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a **szülők megismerték** a Kisközösség Óvoda pedagógiai programját.

⁹ Nkt.26.§ - 70.§

¹⁰ Nkt. 26.§ és 69.§.

¹¹ Nkt. 26 §. és 85.§.